

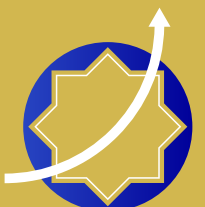
# دیدهبان تحریم

ماهنامه‌ی رصد و تحلیل تحریم

شماره بیست و هفت

شهریور ۱۴۰۵

مرکز تحلیل  
راهبردی و بین الملل





# فهرست

---

- ۱ سخن سردبیر
  - ۲ برخی از وقایع ماه گذشته در یک نگاه
  - ۳ اخبار تحریمی حوزه ایران
  - ۷ ایران: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده
  - ۹ اخبار تحریمی حوزه چین
  - ۳۶ چین: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده
  - ۳۹ اخبار تحریمی حوزه روسیه
  - ۴۹ روسیه: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده
-



## سختن سردبیر

در شماره جدید نشریه، همچون ماه‌های گذشته، تمرکز اصلی ما بر گردآوری و تحلیل کنش‌های تحریمی ایالات متحده علیه سه کشور ایران، چین و روسیه بوده است. آنچه این شماره را متمایز می‌کند، نه صرفاً فهرست اقدامات تازه، بلکه نشانه‌های روشنی از تغییر الگوی رفتاری واشنگتن است: گذار از تحریم‌های سنتی و مستقیم به سمت فشارهای شبکه‌ای، چندلایه و هدفمند که مرزهای جغرافیایی را درمی‌نورد و کشورهای ثالث، زنجیره‌های تأمین و زیرساخت‌های مالی غیررسمی را نیز درگیر می‌کند.

در بخش ایران، تحلیل‌ها نشان می‌دهد آمریکا اکنون بیش از آنکه اشخاص یا شرکت‌های منفرد را هدف بگیرد، مسیرهای انتقال و پنهان‌سازی منابع مالی را نشانه رفته است. تحریم شبکه مرتبط با بابک زنجانی، تمرکز بر خدمات دریایی تنگه هرمز، ناوگان سایه و صرافی‌های رمزارزی، همگی حکایت از تلاش برای قطع نقاط اتصال اقتصاد رسمی و غیررسمی ایران دارد. چشم‌انداز پیش‌رو نیز حاکی از تداوم این رویکرد از طریق گسترش تحریم‌های ثانویه و فشار بر واسطه‌ها در کشورهای ثالث، به‌ویژه شرکای آسیایی است.

در پرونده چین، شاهد بازگشت تدریجی محدودیت‌ها پس از دوره‌ای از ثبات نسبی هستیم. الگوی جدید واشنگتن دیگر محدود به تعرفه یا تحریم مستقیم شرکت‌های چینی نیست؛ بلکه با استفاده از توافقات تجاری با کشورهای ثالث، تلاش می‌کند زنجیره‌های تأمین و شبکه‌های فناوری چین را در مقیاس جهانی مهار کند. این رویکرد، کشورها را به انتخاب میان دو اکوسیستم رقیب سوق می‌دهد. در مقابل، پکن نیز با محدود کردن دسترسی به داده‌های زنجیره تأمین و کاهش تدریجی دارایی‌های خود در اوراق خزانه‌داری آمریکا، در حال افزایش تاب‌آوری خویش است. سفر آتی شی جین‌پینگ به آمریکا نیز در فضایی از انتظارات پایین و مدیریت شکننده رقابت ارزیابی می‌شود.

و سرانجام در بخش روسیه، دو روند موازی برجسته است: تکمیل فرآیند جداسازی راهبردی این کشور از ساختار اقتصادی و مالی غرب از یک‌سو، و استفاده غرب از ابزار نظامی برای تشدید فشار بر زیرساخت‌های انرژی روسیه از سوی دیگر. مجموعه این تحولات، نگاه به روسیه را از منظر بازیگران جهانی دگرگون کرده و آن را به عنوان بازیگری کاملاً جدا از منظومه غرب مطرح می‌سازد. با دیده‌بان تحریم همراه باشید.



## ♦ برخی از وقایع ماه گذشته در یک نگاه





## ♦ تحریم‌های تازه آمریکا علیه شبکه مالی بابک زنجانی

وزارت خزانه‌داری آمریکا در تاریخ دوم مرداد ۱۴۰۵ (۲۴ ژوئیه ۲۰۲۶) اهداف مختلفی را به دلیل نقش داشتن در شبکه گسترده دور زدن تحریم‌های «بابک زنجانی» تحریم کرد. دفترپایش دارایی‌های خارجی اعلام کرد زنجانی از مجموعه‌ای متنوع از فعالیت‌ها شامل خدمات مالی، تولید طلا و سنگ‌های قیمتی، مبادلات دارایی‌های دیجیتال و پروژه‌های بزرگ حمل و نقل و زیرساختی برای پنهان کردن مالکیت و انتقال مخفیانه منابع مالی در داخل و خارج از ایران استفاده کرده است.

وزارت خزانه‌داری آمریکا اعلام کرد این اقدام، فعالیت‌های زنجانی در ایران تحت مجموعه «دات‌وان» و همچنین مجموعه‌ای از شرکت‌های خارج از ایران را هدف قرار می‌دهد که از صرافی‌های دارایی دیجیتال تحت تحریم «زدسکس» و «زدکسیون» پشتیبانی می‌کنند. این وزارتخانه پیش‌تر در تاریخ ۱۰ بهمن ۱۴۰۴ (۳۰ ژانویه ۲۰۲۶) زنجانی و این دو صرافی را تحریم کرده بود. وزارت خزانه‌داری آمریکا مدعی است شبکه شرکت‌های دارایی دیجیتال زنجانی، از جمله «زدسکس» و «زدکسیون»، بخشی از منابع مالی مورد استفاده سپاه پاسداران را نیز پول‌شویی کرده است.

وزارت خزانه‌داری آمریکا همچنین اعلام کرد شرکت‌های «دات‌وان ولیو»، «دات‌وان گلد»، «دات‌وان ریل»، «دات‌وان بارتر»، «دات‌وان ایرلاینز» و «دات‌وان تریپ» در این اقدام تحریم شده‌اند. «دات‌وان ولیو» شرکت اصلی هلدینگ مجموعه دات‌وان در تهران است و در حوزه‌هایی مانند لجستیک، مخابرات، هوانوردی، حمل و نقل و دارایی‌های دیجیتال فعالیت دارد؛ زنجانی از دست‌کم سال ۲۰۲۴ مدیرعامل آن بوده است. «دات‌وان گلد» نیز در تولید و نگهداری شمش طلا و فعالیت مرتبط با توکن دیجیتال «طلا» نقش دارد و شرکت‌های دیگر این مجموعه در حوزه‌های ساخت راه‌آهن، خدمات تهاتر، حمل و نقل هوایی و تاکسی اینترنتی فعالیت می‌کنند.



شماره خبر: ۳۱۰۱ تاریخ انتشار خبر: دوم مرداد ۱۴۰۵ (۲۴ ژوئیه ۲۰۲۶)

برچسب: بابک زنجانی، ایران، وزارت خزانه‌داری، دات‌وان، رمز ارز



## ♦ هدف‌گیری شبکه درآمدی ایران در هرمز

وزارت خزانة داری آمریکا در تاریخ هفت مرداد ۱۴۰۵ (۲۹ ژولای ۲۰۲۶) دو شرکت را به دلیل نقش آن‌ها در شبکه مرتبط با سپاه پاسداران برای دریافت «بیمه» دریایی از کشتی‌های تجاری عبوری از تنگه هرمز تحریم کرد. دفتر پایش دارایی‌های خارجی اعلام کرد «شرکت بیمه دریایی خلیج فارس» و «مرجع خدمات دریایی هرمزسیف» در طرحی تحت حمایت سپاه، بیمه‌نامه‌هایی مورد تأیید این نهاد را برای کشتی‌ها فراهم می‌کنند؛ بیمه‌هایی که ظاهراً برای پوشش خطراتی مانند توقیف کشتی‌ها طراحی شده‌اند.

وزارت خزانة داری در این رابطه اعلام کرد این شبکه با ارائه خدمات دریایی و دریافت مبالغ از جمله در قالب دارایی‌های دیجیتال، تلاش می‌کند تحریم‌ها را دور بزند، کنترل ایران بر فعالیت‌های کشتیرانی را افزایش دهد و منابع مالی بیشتری را در اختیار سپاه پاسداران قرار دهد. «اسکات بسنت» وزیر خزانة داری اذعان داشت: «حکومت ایران در شرایط سقوط اقتصادی و تورم سه‌رقمی به شدت به منابع مالی نیاز دارد و آمریکا اجازه نخواهد داد ایران تجارت جهانی را گروگان بگیرد یا از کشتیرانی بین‌المللی برای تأمین مالی فعالیت‌های سپاه استفاده کند.»

وزارت خزانة داری همچنین چند کشتی را که در انتقال نفت خام و محصولات پتروشیمی ایران نقش داشته‌اند، تحریم کرد و اعلام کرد از ابتدای سال ۲۰۲۶ تاکنون بیش از ۱۰۰ کشتی مرتبط با «ناوگان سایه» ایران را در فهرست تحریم‌ها قرار داده است. به گفته این وزارتخانه، ناوگان سایه، شبکه‌ای لجستیکی و مخفی است که به ایران امکان می‌دهد با وجود تحریم‌های بین‌المللی، درآمدهای نفتی خود را حفظ کند. این اقدام بر اساس فرمان اجرایی ۱۳۹۰۲ و در راستای اجرای یادداشت ریاست جمهوری شماره ۲ درباره امنیت ملی آمریکا و اعمال فشار حداکثری اقتصادی بر ایران انجام شده است.



شماره خبر: ۳۱۰۲ تاریخ انتشار خبر: هفت مرداد ۱۴۰۵ (۲۹ ژولای ۲۰۲۶)  
برچسب: نهاد مدیریت آبراه خلیج فارس، ایران، وزارت خزانة داری، بیمه دریایی



## ♦ تحریم شبکه بین المللی ماهان ایر و سپاه

وزارت خزانه داری آمریکا در تاریخ هشت مرداد ۱۴۰۵ (۳۰ ژولای ۲۰۲۶) شش فرد و نهاد در چین، هند، روسیه و ایران را به دلیل نقش آن ها در حمایت از شرکت هواپیمایی ایرانی «ماهان» و سپاه پاسداران تحریم کرد. دفتر پایش دارایی های خارجی اعلام کرد چند شرکت تحریم شده به عنوان نمایندگان فروش عمومی شرکت هواپیمایی ماهان فعالیت می کردند؛ شرکتی که به گفته آمریکا، با وجود معرفی خود به عنوان یک شرکت هواپیمایی غیرنظامی، نقش مهمی در جابه جایی افراد مرتبط با نیروی قدس سپاه، آموزش نظامی و انتقال تجهیزات نظامی، تسلیحات و سامانه های پهبادی ایران دارد.

وزارت خزانه داری در این رابطه اعلام کرد این تحریم ها با هدف مختل کردن شبکه جهانی پشتیبان فعالیت های ماهان و سپاه پاسداران و افزایش فشار اقتصادی بر ایران اعمال شده است. «اسکات بسنت» وزیر خزانه داری نیز گفت وزارت خزانه داری به شناسایی و قطع دسترسی آن ها از نظام مالی آمریکا ادامه خواهد داد. این اقدام همچنین یک شرکت پوششی وابسته به سپاه را که در پشتیبانی از عملیات نظامی و هدف گیری های ایران در جریان درگیری کنونی نقش داشته، هدف قرار داده است. این وزارت همچنین بیان داشته این اقدام بر اساس فرمان اجرایی ۱۳۲۲۴ و در راستای اجرای یادداشت ریاست جمهوری شماره ۲ درباره امنیت ملی آمریکا انجام شده است. دفتر پایش دارایی های خارجی پیش تر در تاریخ ۲۰ مهر ۱۳۹۰ (۱۲ اکتبر ۲۰۱۱) شرکت هواپیمایی ماهان را به دلیل ارائه حمایت مالی، مادی و فنوارانه به نیروی قدس سپاه تحریم کرده بود.



شماره خبر: ۳۱۰۳ تاریخ انتشار خبر: هشت مرداد ۱۴۰۵ (۳۰ ژولای ۲۰۲۶)

برچسب: ماهان ایر، سپاه، وزارت خزانه داری، نیروی قدس



## ◆ تلاش آمریکا برای ضربه به شریان مالی سپاه در بازار رمزارز

وزارت خزانه داری در تاریخ ۱۶ مرداد ۱۴۰۵ (هفتم آگوست ۲۰۲۶) دو صرافی بزرگ دارایی های دیجیتال مورد استفاده ایران و رهبر شبکه ای از شرکت های پوششی فعال در چند کشور را به دلیل تسهیل دور زدن تحریم ها و تأمین مالی سپاه پاسداران تحریم کرد. دفتر پایش دارایی های خارجی اعلام کرد عوامل ایرانی با استفاده از صرافی های دیجیتال، بدون مجوز یا دارای نظارت ضعیف، حجم گسترده ای از دارایی های دیجیتال را منتقل کرده و از طریق شبکه ای پیچیده از شرکت ها و یک مجموعه گسترده آنلاین، منشأ منابع مالی را پنهان و درآمدهای آن را به نفع سپاه و افراد مرتبط با ایران منتقل کرده اند.

وزارت خزانه داری، این اقدام را بخشی از کارزار مستمر تحریم ها در چارچوب یادداشت ریاست جمهوری شماره ۲ درباره امنیت ملی و سیاست فشار حداکثری علیه ایران دانست. «اسکات بسنت» وزیر خزانه داری آمریکا در مورد این اقدام گفت این وزارتخانه، شبکه های مالی ایران را در هر قالبی، از دلار و ریال تا رمزارز، شناسایی خواهد کرد. این اقدام با همکاری بخش تحقیقات جنایی اداره درآمدهای داخلی آمریکا انجام شده و برنامه «پاداش برای عدالت» وزارت خارجه آمریکا نیز برای ارائه اطلاعات منجر به اختلال در سازوکارهای مالی سپاه، تا ۱۵ میلیون دلار پاداش تعیین کرده است.



شماره خبر: ۳۱۰۴ تاریخ انتشار خبر: ۱۶ مرداد ۱۴۰۵ (هفتم آگوست ۲۰۲۶)  
برچسب: صرافی های رمزارز، سپاه پاسداران، دور زدن تحریم ها، شبکه های مالی پنهان، دارایی های دیجیتال، شرکت های پوششی



## ایران: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده



تحریم‌های تازه آمریکا نشان می‌دهد راهبرد فشار علیه ایران وارد مرحله‌ای شبکه‌ای‌تر، هدفمندتر و پیچیده‌تر شده است. در شرایط جدید تمرکز اصلی دیگر بر اشخاص یا شرکت‌های منفرد نیست، بلکه آمریکا اکنون مسیرهای انتقال و پنهان‌سازی منابع مالی را هدف می‌گیرد. تحریم شبکه بابک زنجانی از این منظر اهمیت دارد که در سایه فعالیت‌های این شبکه، چندین حوزه اقتصادی به یکدیگر متصل شده‌اند. خدمات مالی، طلا، دارایی‌های دیجیتال، تهاتر، حمل‌ونقل و زیرساخت، اجزای مختلف همین شبکه چندمنظوره را تشکیل می‌دهند. در واقع هدف واشنگتن از این اقدام، شناسایی نقاط اتصال اقتصاد رسمی و غیررسمی ایران و محدود کردن امکان جابه‌جایی منابع است. ورود «دات‌وان» و شرکت‌های مرتبط با زنجانی به فهرست تحریم‌ها، نشان می‌دهد تنوع فعالیت اقتصادی اکنون یک متغیر امنیتی و محل توجه برای واشنگتن تلقی می‌شود. بنابراین احتمالاً اقدامات بعدی بر شرکای تجاری، واسطه‌های مالی، شرکت‌های پوششی و ارائه‌دهندگان خدمات مرتبط متمرکز خواهد شد. در این میان استفاده از دارایی‌های دیجیتال نیز اهمیت بیشتری یافته، زیرا انتقال سریع منابع میان حوزه‌های قضایی مختلف را امکان‌پذیر می‌کند و نظارت تحریمی بر مبادلات فرامرزی را دشوارتر می‌سازد.

در کنار شبکه مالی، تحریم‌های مرتبط با تنگه هرمز نشان می‌دهد واشنگتن هم‌زمان جریان‌های درآمدی و دریایی ایران را هدف گرفته است. تحریم شرکت‌های بیمه و خدمات دریایی مرتبط با هرمز، علاوه بر آثار اقتصادی، ابعاد حقوقی، امنیتی و تجاری نیز دارد. آمریکا با این اقدام می‌کوشد درآمدهای ناشی از خدمات دریایی را محدود و هزینه فعالیت کشتیرانی مرتبط با ایران را افزایش دهد. هدف قرار دادن بیش از صد کشتی مرتبط با ناوگان سایه اقدامی است که فشار بر زنجیره صادرات نفت ایران را تشدید می‌کند. این سیاست حاکی از آن است که واشنگتن به جای تحریم فروش نفت، بر تمام زنجیره انتقال درآمد تمرکز کرده است. اگر این روند ادامه یابد، بیمه، مالکیت کشتی، مدیریت فنی، خدمات بندری و پرداخت‌های مرتبط بیشتر در معرض تحریم قرار خواهند گرفت. در نتیجه، سعی آمریکا این است که با این تلاش‌ها، هزینه‌های پنهان‌سازی، حمل‌ونقل و تسویه مالی شبکه صادراتی ایران در ماه‌های آینده افزایش یابد. با این حال، گستردگی تجارت انرژی ایران و همکاری شرکای غیرغربی، امکان شکل‌گیری مسیرهای جایگزین و سازوکارهای تسویه خارج از شبکه غربی را همچنان حفظ می‌کند.



تحریم شبکه بین المللی ماهان و سپاه از جمله اقدامات دیگری است که به هدف اعمال فشار بر ظرفیت جابه جایی، پشتیبانی و بازسازی توان عملیاتی نظامی ایران اجرا شده است. هدف گیری نمایندگان فروش ماهان در چند کشور، تلاش برای محدود کردن شبکه خارجی پشتیبان حمل و نقل و لجستیک ایران را نشان می دهد. تمرکز تازه بر صرافی های رمزارزی نیز بیانگر تلاش آمریکا برای محدود کردن کانال های مالی نوظهور و مستقل از نظام بانکی سنتی است. همکاری نهادهای مالیاتی و اطلاعاتی آمریکا، ظرفیت گسترده تر ردیابی تراکنش ها و شناسایی شبکه های پوششی را تقویت خواهد کرد. چشم انداز ماه های آینده احتمالاً با افزایش تحریم های ثانویه، گسترش فهرست واسطه ها و هدف گیری شرکت های فعال در کشورهای ثالث همراه خواهد بود. با این حال احتمال تمرکز بیشتر بر شبکه های چینی، آسیایی و منطقه ای نیز وجود دارد، زیرا بخش قابل توجهی از تجارت ایران خارج از نظام مالی غرب با چین و چند کشور دیگر آسیایی جریان دارد. با وجود این، پیچیده تر شدن تحریم ها الزاماً به معنای تحقق کامل اهداف اقتصادی آمریکا نخواهد بود و ممکن است تنها شکل تبادلات تجاری را متفاوت سازد. از این رو ایران نیز احتمالاً به تنوع بخشی مسیرهای پرداخت، توسعه تهاتر و استفاده بیشتر از دارایی های غیرقابل تحریم ادامه خواهد داد و از وابستگی به مسیرهای سنتی خواهد کاست.



## ◆ اعمال تعرفه ۱۲.۵ درصدی بر واردات کالا از چین با استناد به کار اجباری

در اول مرداد ۱۴۰۵ (۲۳ ژوئیه ۲۰۲۶)، آمریکا در چارچوب تحقیقات بخش ۳۰۱ قانون تجارت ۱۹۷۴، تعرفه های جدیدی را بر کالاهای وارداتی از ۶۰ شریک اقتصادی خود به دلیل آنچه عدم وضع یا اجرای مؤثر ممنوعیت واردات کالاهای تولیدشده با کار اجباری عنوان کرده، اعمال کرد. دریافت این تعرفه ها از دوم مرداد اجرایی شده اند. نرخ تعرفه برای چین، که در گروه اقتصادهایی قرار گرفته که از نظر آمریکا ممنوعیت مؤثر واردات کالاهای تولیدشده با کار اجباری ندارند، ۱۲.۵ درصد تعیین شده است. این اقدام پس از آن صورت گرفت که USTR در ۲ ژوئن ۲۰۲۶ اعلام کرد رویه های هر ۶۰ اقتصاد مورد بررسی، از جمله چین، طبق بخش ۳۰۱ غیرمنطقی و محدودکننده تجارت آمریکا تشخیص داده شده اند. سازوکار تعیین نرخ، نکته مهم این اقدام است. آمریکا برای اقتصادهایی که ممنوعیت واردات کالاهای تولیدشده با کار اجباری را وضع کرده اند، اما هنوز آن را به طور مؤثر اجرا نمی کنند؛ یا در قالب توافق های تجاری متعهد به وضع و اجرای چنین ممنوعیتی شده اند؛ و نیز برای برخی اقتصادهایی که رژیم های جزئی برای جلوگیری از واردات این کالاها ایجاد کرده اند، تعرفه ۱۰ درصدی تعیین کرده است. در مقابل، برای سایر اقتصادهایی که آمریکا فقدان یا اجرای ناکافی چنین ممنوعیتی را مبنایی برای اقدام تجاری تحت بخش ۳۰۱ تشخیص داده است، نرخ ۱۲.۵ درصدی اعمال می شود.

### تحلیل

علاوه بر تعرفه مستقیمی که این اعلام بر کالاهای چینی وارد کرده است، این اقدام می تواند به طور غیرمستقیم زنجیره های تأمین چین و زنجیره های کشورهای ثالث وابسته به نهادهای چینی را نیز تحت فشار قرار دهد.



از آنجا که چین یکی از کشورهای اصلی مورد اتهام آمریکا در زمینه استفاده از کار اجباری است، آمریکا با پیوند دادن تعرفه‌ها به میزان وضع و اجرای ممنوعیت واردات کالاهای تولیدشده با کار اجباری، شرکت‌ها و کشورهای ثالثی را که از نهادهای چینی استفاده می‌کنند، به شناسایی، ردیابی و غربالگری دقیق‌تر نهاده‌ها و تأمین‌کنندگان چینی سوق می‌دهد. این امر هزینه معامله با چین را برای کشورهای ثالث افزایش داده و به‌طور غیرمستقیم آنها را به سمت کاهش وابستگی و جداسازی بخشی از زنجیره‌های تولید خود از چین سوق می‌دهد. از این منظر، می‌توان تضعیف شبکه‌های تولید فرامرزی چین و افزایش هزینه حضور نهادهای چینی در زنجیره‌های تأمین کشورهای ثالث را یکی از مهم‌ترین کارکردهای این اقدام دانست.



شماره خبر: ۳۱۰۵ تاریخ انتشار خبر: اول مرداد ۱۴۰۵ (۲۳ ژوئیه ۲۰۲۶)  
برچسب: کار اجباری، ردیابی زنجیره‌های تأمین چین، شبکه تولید  
فرامرزی چین، تعرفه‌های تنبیهی بخش ۳۰۱



# محدودیت‌های کمیسیون ارتباطات فدرال آمریکا بر واردات ربات‌های پیشرفته و اینورترهای برق

کمیسیون ارتباطات فدرال آمریکا (FCC) در ششم مرداد ۱۴۰۵ (۲۸ ژوئیه ۲۰۲۶)، ربات‌های پیشرفته متصل به شبکه، از جمله ربات‌های انسان‌نما و چهارپا، و اینورترهای برق متصل تولیدشده در خارج از آمریکا را به فهرست تجهیزات تحت پوشش (Covered List) اضافه کرد. این اقدام با استناد به نگرانی‌های مربوط به آسیب‌پذیری زنجیره تأمین و تهدیدهای سایبری علیه زیرساخت‌های حیاتی آمریکا انجام شده است.

با وجود این، FCC سازوکار تأیید مشروط (Conditional Approval) را پیش‌بینی کرده است که به تولیدکنندگان واجد شرایط امکان می‌دهد پس از ارزیابی امنیتی، مجوز دریافت کنند. متقاضیان باید اطلاعات گسترده‌ای درباره مالکیت، سرمایه‌گذاران، زنجیره تأمین، محل و ترتیبات تولید، معماری نرم‌افزار و سیستم عامل و کنترل‌های امنیت سایبری ارائه کنند. تأیید نهایی ربات‌ها بر عهده وزارت جنگ و اینورترها بر عهده وزارت امنیت داخلی خواهد بود. با این حال، رویترز در ۶ اوت گزارش داد که FCC برای برخی تولیدکنندگان غیرچینی مسیر معافیت یا تأیید مشروط را فراهم کرده است.

محدودیت FCC بر اساس محل تولید محصول اعمال می‌شود، نه ملیت شرکت؛ بنابراین حتی شرکت‌های آمریکایی یا اروپایی نیز در صورت تولید محصول خارج از آمریکا می‌توانند مشمول محدودیت شوند.

اهمیت این اقدام برای چین از آن جهت است که این کشور در حوزه ربات‌های پیشرفته، به‌ویژه ربات‌های انسان‌نما و چهارپا، از موقعیت مسلطی در بازار جهانی برخوردار است. دولت چین نیز رباتیک و «هوش مصنوعی تجسم‌یافته» (Embodied AI) را در برنامه توسعه ۲۰۲۶-۲۰۳۰ در زمره فناوری‌های راهبردی قرار داده و بر حرکت از پروژه‌های منفرد به سمت تجاری‌سازی و تولید انبوه تأکید دارد.



شرکت‌های چینی در سال ۲۰۲۵ بیش از ۸۰ درصد فروش جهانی ربات‌های انسان‌نما را به خود اختصاص دادند و در نیمه نخست ۲۰۲۶ نیز حدود ۹۷ درصد از ربات‌های انسان‌نمای عرضه‌شده در جهان را تأمین کردند. از سوی دیگر، چین بزرگ‌ترین تولیدکننده اینورترهای جهان است؛ بنابراین محدودیت جدید FCC می‌تواند بخش قابل‌توجهی از ظرفیت تولید این کشور در این حوزه را در معرض محدودیت دسترسی به بازار آمریکا قرار دهد.

## تحلیل

در چارچوب رقابت چین و آمریکا، اقدام FCC را می‌توان گسترش رقابت فناوری از حوزه «تراشه و محاسبات» به «هوش مصنوعی فیزیکی» دانست؛ حوزه‌ای که ربات‌های پیشرفته بستر اصلی توسعه آن محسوب می‌شوند. با توجه به برتری تولیدی چین در رباتیک، واشنگتن تلاش دارد پیش از تثبیت این مزیت و تبدیل آن به یک مزیت فناورانه در حوزه Embodied AI، وابستگی احتمالی بازار آمریکا به محصولات چینی را محدود کند. از این منظر، محدودیت ربات‌های خارجی بخشی از راهبرد پیش‌دستانه آمریکا برای جلوگیری از انتقال مزیت صنعتی چین به نسل آینده فناوری‌های مبتنی بر AI است.



شماره خبر: ۳۱۰۶ تاریخ انتشار خبر: ششم مرداد ۱۴۰۵ (۲۸ ژوئیه ۲۰۲۶)  
برچسب: کمیسیون ارتباطات فدرال، هوش مصنوعی تجسم یافته، اینورتر



## ♦ تحریم شبکه پشتیبان ماهان ایر در چین

وزارت خزانه داری آمریکا در هشتم مرداد ۱۴۰۵ (۳۰ ژوئیه ۲۰۲۶)، در چارچوب اقدامات دفتر کنترل دارایی های خارجی (OFAC) برای قطع شبکه پشتیبان ماهان ایر و سپاه پاسداران، شش فرد و نهاد در چین، هند، روسیه و ایران را تحریم کرد. محور مهم این اقدام، هدف قرار دادن واسطه ها و ارائه دهندگان خدمات تجاری و لجستیکی در کشورهای ثالث است که به فعالیت ماهان ایر کمک می کنند. در ارتباط با چین، OFAC شرکت Shanghai Wings International Logistics Co را به دلیل فعالیت به عنوان نماینده فروش عمومی (General Sales Agent – GSA) ماهان ایر در چین و هماهنگی انتقال تجهیزات الکترونیکی از چین به ایران تحریم کرد. همچنین Tang Xin، مدیرعامل Shanghai Wings، و Shanghai Elite International Travel Co که ماهان ایر را در چین نمایندگی می کند، در فهرست تحریم ها قرار گرفتند.



شماره خبر: ۳۱۰۷ تاریخ انتشار خبر: هشتم مرداد ۱۴۰۵ (۳۰ ژوئیه ۲۰۲۶)  
برچسب: تحریم شبکه ای، شبکه پشتیبان ماهان ایر، شرکت های واسطه چینی، زنجیره تأمین چین-ایران



## ❖ اقدام ترامپ برای محدود کردن صادرات ضایعات حاوی مواد معدنی حیاتی

در هشتم مرداد ۱۴۰۵ (۳۰ ژوئیه ۲۰۲۶)، ترامپ یک «تعیین ریاست جمهوری» (Presidential Determination) را امضا کرد که به موجب آن به وزیر بازرگانی اختیار استفاده از قانون تولید دفاعی (Defense Production Act – DPA) برای وضع محدودیت‌های صادراتی بر مواد معدنی حیاتی قابل بازیابی (Recoverable Critical Minerals and Materials – CMMs) داده است.

### تحلیل

به دنبال کاهش ذخایر جهانی تنگستن و اعمال محدودیت‌های صادراتی چین از فوریه ۲۰۲۵، قیمت جهانی تنگستن تا حدود ۲۰۰ درصد و قیمت ضایعات تنگستن تا حدود ۳۵۰ درصد افزایش یافته است. با وجود آنکه بخش عمده صادرات ضایعات تنگستن آمریکا به فیلیپین، تایوان، ویتنام و کره جنوبی انجام می‌شود، گزارش‌ها نشان می‌دهد که شرکت‌ها و خریداران چینی به شدت در پی تأمین ضایعات تنگستن آمریکا بوده و حتی در مواردی حاضر به پرداخت قیمت‌های بالاتر نسبت به سایر خریداران بوده‌اند. همچنین، برخی گزارش‌ها از احتمال استفاده از کشورهای جنوب شرق آسیا به عنوان واسطه برای خرید این ضایعات از آمریکا و انتقال آنها به چین حکایت دارند.

این تحولات، در کنار محدودیت‌های صادراتی چین بر تنگستن، نشان می‌دهد که پکن در تلاش است کنترل خود بر زنجیره تأمین جهانی تنگستن را حفظ و تقویت کند و هم‌زمان دسترسی رقبای خود به این ماده را محدود سازد. چین رویکردی می‌تواند تلاش کشورهای دیگر برای ایجاد ظرفیت‌های مستقل در استخراج، فرآوری و بازیافت تنگستن را با چالش مواجه کند.



از این منظر، اقدام دولت ترامپ برای محدود کردن صادرات ضایعات تنگستن که ماده‌ای حیاتی در تولید مهمات، تجهیزات نظامی و برخی صنایع پیشرفته محسوب می‌شود را باید بخشی از رقابت راهبردی آمریکا و چین بر سر کنترل و امنیت زنجیره‌های تأمین مواد معدنی حیاتی دانست. واشنگتن با جلوگیری از خروج ضایعات قابل بازیافت، درصدد است بخشی از منابع ثانویه تنگستن را در داخل کشور حفظ کرده و وابستگی خود به زنجیره تأمین تحت سلطه چین را کاهش دهد.



شماره خبر: ۳۱۰۸ تاریخ انتشار خبر: هشتم مرداد ۱۴۰۵ (۳۰ ژوئیه ۲۰۲۶)  
برچسب: تنگستن، مواد معدنی حیاتی، محدودیت صادراتی، رقابت آمریکا و چین، مهمات، تجهیزات نظامی

## ♦ افزودن ۴۳ شرکت چینی به فهرست تحریم‌های UFLPA

وزارت امنیت داخلی آمریکا (DHS)، به نمایندگی از کارگروه اجرای قانون کار اجباری (FLETF)، از افزودن ۴۳ شرکت به فهرست نهادهای مشمول قانون پیشگیری از کار اجباری اویغورها (UFLPA Entity List) خبر داد. با اجرایی شدن این تصمیم از ۱۲ مرداد ۱۴۰۵ (۳ اوت ۲۰۲۶)، کالاهای تولید شده توسط این شرکت‌ها مشمول «فرض قابل رد» ارتباط با کار اجباری خواهند بود و ورود آنها به بازار آمریکا، مگر با ارائه شواهد کافی برای رد این فرض، ممنوع می‌شود.

شرکت‌های جدید در طیف متنوعی از بخش‌ها از جمله آلومینیوم، پوشاک، مس، پنبه، مواد غذایی، داروسازی، فلزات، لیتیوم و محصولات پایین دستی این صنایع فعالیت دارند. در میان آنها Hunan Aihua Group، یکی از تولیدکنندگان بزرگ خازن در چین، نیز قرار دارد.



بر اساس اعلام DHS، مبنای اضافه شدن این شرکت‌ها به فهرست، از جمله تأمین مواد اولیه از منطقه خودمختار اویغور سین کیانگ (XUAR) یا همکاری با دولت محلی سین کیانگ در زمینه جذب، انتقال، جابه جایی، اسکان یا پذیرش اویغورها، قزاق‌ها، قرقیزها و سایر گروه‌های تحت سرکوب عنوان شده است. با این الحاق، تعداد نهادهای فهرست UFLPA از ۱۴۴ به ۱۸۷ نهاد افزایش می‌یابد که بزرگ‌ترین افزایش این فهرست از زمان اجرای قانون در سال ۲۰۲۱ است.

این فهرست که بر اساس قانون UFLPA مصوب ۲۰۲۱ ایجاد شد، یکی از سازوکارهای اصلی دولت آمریکا برای جلوگیری از ورود کالاهای مرتبط با سین کیانگ به بازار آمریکا بوده است.

## تحلیل

آمریکا از طریق محدودیت‌های اعمالی در این فهرست، این اختیار را دارد که هم از ورود شرکت‌های چینی در حوزه‌های سنتی مانند پنبه و پوشاک به بازار آمریکا جلوگیری کند و هم از ورود شرکت‌های فعال در حوزه‌های راهبردی مانند آلومینیوم، مس، لیتیوم.

افزودن ۴۳ شرکت در یک مرحله که DHS آن را بزرگ‌ترین افزایش فهرست از زمان اجرای UFLPA در سال ۲۰۲۱ اعلام کرده است نشان می‌دهد دولت ترامپ در حال فعال‌سازی مجدد سازوکار مقابله با کار اجباری و تبدیل آن به یکی از ابزارهای عملی فشار اقتصادی بر چین است.



شماره خبر: ۳۱۰۹ تاریخ انتشار خبر: نهم مرداد ۱۴۰۵ (۳۱ ژوئیه ۲۰۲۶)  
برچسب: UFLPA؛ کار اجباری؛ سین کیانگ؛ فهرست نهادهای UFLPA؛ DHS؛ ممنوعیت واردات؛ زنجیره تأمین



## ◆ اقدام چین در کنترل صادرات اقلام دومنظوره مرتبط با پهپاد به آمریکا

وزارت بازرگانی چین در تاریخ ۱۴ مرداد ۱۴۰۵ (پنجم اوت ۲۰۲۶)، کنترل صادرات اقلام دومنظوره مرتبط با پهپاد به آمریکا را تشدید کرد.

بر اساس دستور وزارت بازرگانی، صادرات پهپادها، قطعات و اجزای کلیدی آنها و فناوری‌های مرتبط که در فهرست کنترل صادرات اقلام دومنظوره جمهوری خلق چین قرار دارند، به مقصد آمریکا، به صورت سخت‌گیرانه بررسی و ارزیابی خواهد شد.

این اطلاعیه از تاریخ انتشار، یعنی ۱۴ مرداد (۵ اوت ۲۰۲۶)، رسماً لازم‌الاجرا است.

### تحلیل

اقدامات متقابل چین و آمریکا در حوزه پهپادها در یک ماه اخیر، اگرچه در ظاهر هر دو به محدودسازی تجارت پهپاد میان دو کشور منجر می‌شوند، اما از منطق یکسانی پیروی نمی‌کنند. آمریکا با محدودیت واردات و تعرفه، در پی کاهش وابستگی خود به پهپادها و فناوری‌های چینی است؛ در مقابل، چین با تشدید کنترل صادرات، از موقعیت مسلط خود در زنجیره تأمین پهپاد برای سلاح‌سازی وابستگی موجود آمریکا به نهاده‌ها و فناوری‌های چینی استفاده می‌کند و تلاش می‌کند تولید داخلی پهپاد در آمریکا را با چالش مواجه کند.



شماره خبر: ۳۱۱۰ تاریخ انتشار خبر: ۱۴ مرداد ۱۴۰۵ (پنجم اوت ۲۰۲۶)

برچسب: کنترل صادرات چین، پهپادهای چینی، اقلام دومنظوره، رقابت فناوری آمریکا و چین



## ◆ اقدام متقابل چین علیه شرکت آمریکایی Compliance Testing در واکنش به اقدامات FCC

در تاریخ ۱۴ مرداد ۱۴۰۵ (پنجم اوت ۲۰۲۶)، چین در واکنش به تشدید اقدامات محدودکننده کمیسیون ارتباطات فدرال آمریکا (FCC) علیه شرکت‌های چینی، شرکت آمریکایی Compliance Testing LLC را در فهرست اقدامات مقابله‌ای خود قرار داد و محدودیت‌هایی را علیه این شرکت اعمال کرد. این تصمیم از همان روز اعلام لازم‌الاجرا شده است.

بر اساس تصمیم «سازوکار هماهنگی کار ملی مقابله با تحریم‌های خارجی» چین، سازمان‌ها و اشخاص داخل قلمرو چین از انجام معاملات، همکاری‌ها و سایر فعالیت‌های مرتبط با Compliance Testing LLC منع شده‌اند.

وزارت بازرگانی چین Compliance Testing LLC را متهم کرده است که با حمایت و همکاری با اقدامات FCC، منافع مرتبط با حاکمیت، امنیت و توسعه چین را به خطر انداخته است.

این اقدام بر اساس قانون جمهوری خلق چین درباره مقابله با تحریم‌های خارجی (Anti-Foreign Sanctions Law) و مقررات اجرایی آن اتخاذ شده و نشان‌دهنده استفاده پکن از سازوکارهای قانونی داخلی برای اعمال اقدامات متقابل علیه شرکت‌های آمریکایی در واکنش به سیاست‌های محدودکننده آمریکا است.

Compliance Testing LLC یک شرکت آزمایش و گواهی تجهیزات الکترونیکی است که آزمون‌های مربوط به استانداردهای FCC و CE، ایمنی محصول و تهیه گزارش‌های لازم برای دریافت مجوزهای انطباق ارائه می‌کند. Michael Schafer، مدیرعامل این شرکت، در سال ۲۰۲۵ در ارتباط با سیاست FCC درباره آزمایشگاه‌های چینی، موضع سخت‌گیرانه‌ای علیه آزمایشگاه‌های مستقر در چین اتخاذ کرده و خواستار ممنوعیت کامل آزمایشگاه‌های چینی در انجام آزمون‌های FCC شده بود.



## تحلیل

چین با هدف قرار دادن یک شرکت خصوصی مشارکت کننده در اجرای سیاست های FCC، هزینه و ریسک همکاری شرکت های خارجی با اقدامات محدود کننده آمریکا را افزایش می دهد و به آنها نشان می دهد که مشارکت در اجرای چنین سیاست هایی می تواند پیامدهایی در بازار چین به همراه داشته باشد.



شماره خبر: ۳۱۱۲ تاریخ انتشار خبر: ۱۴ مرداد ۱۴۰۵ (پنجشنبه ۲۰۲۶)  
برچسب: کنترل صادرات چین، پهپادهای چینی، اقلام دومنظوره، رقابت فناوری آمریکا و چین

## ♦ ممنوعیت مشارکت نهادهای گواهی دهنده آمریکایی در بازرسی کارخانه های دارای گواهی CCC

اداره ملی گواهی و اعتباردهی چین (CNCA) در ۱۴ مرداد ۱۴۰۵ (۵ اوت ۲۰۲۶) اعلام کرد که نهادهای گواهی دهنده تعیین شده برای نظام گواهی اجباری محصولات چین (CCC) دیگر نمی توانند انجام بازرسی های پیگیری کارخانه پس از صدور گواهی را به نهادهای گواهی دهنده مستقر در آمریکا واگذار کنند. این تصمیم از همان روز اجرایی شد.

در نظام CCC، برخی محصولات برای ورود یا عرضه در بازار چین باید الزامات اجباری ایمنی و انطباق را رعایت کرده و گواهی دریافت کنند. پس از صدور گواهی نیز بازرسی های دوره ای یا پیگیری کارخانه انجام می شود تا مشخص شود فرآیند تولید همچنان با شرایطی که مبنای صدور گواهی بوده، مطابقت دارد. تصمیم جدید چین انجام این بازرسی ها توسط نهادهای مستقر در آمریکا را محدود می کند.



در نتیجه، شرکت‌های آمریکایی که کارخانه‌هایشان برای محصولات مشمول CCC نیازمند بازرسی‌های پیگیری هستند، ممکن است ناچار شوند این بازرسی‌ها را از طریق نهادهای غیرآمریکایی مورد تأیید نظام چین انجام دهند.

این تصمیم در چارچوب موج جدید اقدامات متقابل چین در برابر محدودیت‌های فناوری و تجاری آمریکا اعلام شد.

## تحلیل

این اقدام را می‌توان نشانه گسترش رقابت آمریکا و چین از تجارت و تولید به «زیرساخت انطباق و قابلیت مشاهده زنجیره‌های تأمین» دانست؛ آمریکا با محدود کردن پذیرش نهادهای آزمون و گواهی چینی و چین با توقف واگذاری بازرسی‌های پیگیری CCC به نهادهای آمریکایی، دسترسی متقابل به سازوکارهای ارزیابی و بازرسی را کاهش می‌دهند. این روند علاوه بر افزایش هزینه و زمان انطباق، دسترسی شرکت‌ها و نهادهای آمریکایی به برخی نقاط اطلاعاتی داخل زنجیره‌های تأمین چین را محدود می‌کند. در نتیجه، شناسایی تأمین‌کنندگان، ردیابی مواد و احراز منشأ کالا برای اجرای مقرراتی مانند UFLPA و مقابله با کار اجباری می‌تواند پرهزینه‌تر و پیچیده‌تر شود؛ به ویژه آنکه آمریکا هم‌زمان در حال گسترش فهرست نهادهای چینی مشمول UFLPA است.



شماره خبر: ۳۱۱۳ تاریخ انتشار خبر: ۱۴ مرداد ۱۴۰۵ (ششم اوت ۲۰۲۶)  
برچسب: زیرساخت انطباق زنجیره تأمین، ردیابی زنجیره تأمین، UFLPA و کار اجباری، استانداردها و گواهی



## ♦ تحریم متقابل چین علیه ۶ نهاد آمریکایی در ارتباط با پرونده سین کیانگ

چین در تاریخ ۱۴ مرداد ۱۴۰۵ (پنجم اوت ۲۰۲۶) و در چارچوب سازوکار «مقابله با تحریم‌های خارجی»، شش نهاد آمریکایی را در فهرست اقدامات مقابله‌ای خود قرار داد. این اقدام در واکنش به تحریم‌ها و محدودیت‌های آمریکا علیه شرکت‌های چینی با استناد به ادعاهای مرتبط با «کار اجباری» در سین کیانگ صورت گرفته است.

در میان این نهادها، Applied DNA Sciences قرار دارد که در زمینه فناوری‌های ردیابی DNA و تعیین منشأ مواد، از جمله پنبه، فعالیت می‌کند. پنج نهاد دیگر شامل Stratum Reservoir، Altana Technologies، Responsible Business Alliance (RBA)، Verité Human Rights in China (HRIC) هستند که در حوزه‌هایی مانند تحلیل منشأ مواد، نقشه‌برداری زنجیره تأمین، استانداردگذاری و ممیزی زنجیره تأمین و مسائل حقوق بشری فعالیت دارند.

بر اساس تصمیم چین، سازمان‌ها و اشخاص داخل خاک این کشور از انجام معاملات، همکاری‌ها و سایر فعالیت‌های مرتبط با این شش نهاد منع شده‌اند.

پکن با ممنوع کردن همکاری این نهادها در داخل چین، تلاش می‌کند هزینه مشارکت شرکت‌ها و سازمان‌های آمریکایی در اجرای محدودیت‌های مرتبط با سین کیانگ را افزایش دهد و در مقابل، از دسترسی به بازار چین به عنوان اهرم بازدارنده استفاده کند.

### تحلیل

چین در واکنش به تحریم‌های مرتبط با کار اجباری، بازیگران و زیرساخت‌های اطلاعاتی و نظارتی مورد استفاده آمریکا برای اجرای سیاست‌های مرتبط با زنجیره تأمین سین کیانگ را هدف گرفته است.



اقدام چین را می‌توان نوعی «تحریم متقابل علیه زیرساخت اجرای تحریم‌ها و کنترل زنجیره تأمین آمریکا» ارزیابی کرد. پکن با ممنوع کردن همکاری این نهادها در داخل چین، تلاش می‌کند هزینه مشارکت شرکت‌ها و سازمان‌های آمریکایی در اجرای محدودیت‌های مرتبط با سین کیانگ را افزایش دهد و در مقابل، از دسترسی به بازار چین به عنوان اهرم بازدارنده استفاده کند.



شماره خبر: ۳۱۱۴ تاریخ انتشار خبر: ۱۴ مرداد ۱۴۰۵ (پنجم اوت ۲۰۲۶)  
برچسب: اقدامات مقابله‌ای چین، قانون مقابله با تحریم‌های خارجی، ردیابی و شفافیت زنجیره تأمین



## ♦ تهدید شرکت آرژانتینی به لغو ویزا در صورت گسترش همکاری با هواوی

مقامات آمریکا در واکنش به مذاکرات شرکت توزیع برق آرژانتینی CALF برای گسترش همکاری با هواوی، به مدیران این شرکت درباره احتمال رد یا لغو ویزای آمریکا هشدار داده‌اند. CALF اعلام کرده است که این هشدار از طریق پیام‌رسان به یکی از مدیران ارسال شده و پس از آن، خواستار ادامه مذاکرات از طریق کانال‌های رسمی شده است؛ سفارت آمریکا نیز بعداً تأیید کرده که این پیام‌ها منعکس‌کننده سیاست آمریکا بوده‌اند.

این اقدام در حالی صورت می‌گیرد که CALF پیش‌تر با هواوی همکاری داشته و اکنون در حال بررسی گسترش این همکاری، از جمله در حوزه زیرساخت‌های ارتباطی و داده‌ای است. این اقدامات واکنش‌های سیاسی سفارت چین را در پی داشته است.

### تحلیل

این اقدام آمریکا را می‌توان در چارچوب سیاست گسترده‌تر واشنگتن برای کاهش نفوذ اقتصادی و فناوریانه چین در آمریکای لاتین، به‌ویژه در زیرساخت‌های راهبردی، ارزیابی کرد. از منظر سیاست تحریمی، اهمیت این پرونده در استفاده از ابزارهای غیرتحریمی برای ایجاد هزینه بر همکاری با شرکت‌های چینی است. آمریکا بدون اعمال تحریم مستقیم علیه CALF، از محدودیت احتمالی دسترسی مدیران آن به بازار و نظام ویزای آمریکا به‌عنوان اهرم فشار استفاده کرده است. این رویکرد می‌تواند نمونه‌ای از گسترش فشار اقتصادی و فناوریانه آمریکا به شرکت‌های کشورهای ثالث با هدف محدود کردن حضور چین در زیرساخت‌های راهبردی باشد.



شماره خبر: ۳۱۱۵ تاریخ انتشار خبر: ۱۵ مرداد ۱۴۰۵ (ششم اوت ۲۰۲۶)

برچسب: رقابت چین و آمریکا، آرژانتین، هواوی، آمریکای لاتین



## ❖ اقدام ترامپ برای مقابله با واردات بر پلی سیلیکون و مشتقات آن

ترامپ با صدور یک اعلامیه ریاست جمهوری در تاریخ ۱۵ مرداد ۱۴۰۵ (ششم اوت ۲۰۲۶)، اقداماتی را برای کاهش وابستگی آمریکا به واردات پلی سیلیکون و محصولات پایین دستی آن و تقویت ظرفیت های تولید داخلی این محصولات راهبردی وضع کرد.

- بر اساس این اعلامیه، یک برنامه حداقل قیمت وارداتی (MIP) برای پلی سیلیکون، ویفرهای پلی سیلیکون، سلول ها و ماژول های خورشیدی ایجاد می شود تا از واردات محصولات ارزان قیمت خارجی جلوگیری شود.
- همچنین، تعرفه ای معادل ۱۵ درصد بر ارزش کالای محصولات مشتق شده و پایین دستی پلی سیلیکون اعمال خواهد شد.
- در صورتی که شرکای تجاری دارای توافق با آمریکا اقدامات مشابهی برای مدیریت واردات اتخاذ کنند، وزیر بازرگانی و نماینده تجاری آمریکا (USTR) می تواند ترتیباتی را برای تغییر نحوه اعمال حداقل قیمت وارداتی و تعرفه های این اعلامیه بر محصولات وارداتی از این کشورها تنظیم کند.

دولت آمریکا پلی سیلیکون را یکی از مواد پایه و راهبردی برای صنعت نیمه رساناها و زنجیره تولید انرژی خورشیدی می داند که در برخی کاربردهای دفاعی و صنایع مرتبط با امنیت ملی نیز اهمیت دارد. اما بر اساس یافته های اعلامیه، سهم آمریکا از ظرفیت تولید جهانی پلی سیلیکون طی دو دهه گذشته به شدت کاهش یافته و از ۵۰ درصد در سال ۲۰۰۵ به کمتر از ۲ درصد در سال ۲۰۲۴ رسیده است. هم زمان، سهم آمریکا از ظرفیت جهانی تولید ویفرهای نیمه رسانا نیز از ۳۷ درصد در سال ۱۹۹۰ به حدود ۱۰ درصد در سال ۲۰۲۴ کاهش یافته است.

تقویت تولید داخلی با وجود عدم علاقه ترامپ به انرژی های خورشیدی، ناشی از تغییر ساختار بازار پلی سیلیکون باید دانست. بر اساس یافته های اعلامیه، پلی سیلیکون با گرید نیمه رسانا که زمانی بخش اصلی تولید این صنعت را تشکیل می داد، اکنون تنها حدود ۲٫۴ درصد از تولید جهانی پلی سیلیکون را به خود اختصاص می دهد.



در مقابل، تقاضا برای پلی سیلیکون با گرید خورشیدی بسیار بیشتر است. از این رو، تولیدکنندگان برای دستیابی به مقیاس تولید و هزینه واحد اقتصادی، به تولید حجم بالایی از پلی سیلیکون خورشیدی وابسته هستند؛ موضوعی که از نگاه دولت آمریکا، وجود یک بازار داخلی مقرون به صرفه برای پلی سیلیکون خورشیدی را برای حفظ تولید پلی سیلیکون مورد استفاده در صنعت نیمه رسانا نیز ضروری می کند.

ترامپ در دور اول ریاست جمهوری خود تعرفه هایی را بر اساس بخش ۲۰۱ قانون تجارت ۱۹۷۴ بر واردات پلی سیلیکون و مشتقات آن اعمال کرده بود که در فوریه ۲۰۲۶ منقضی شد. تعرفه های جدید جایگزین تعرفه های منقضی شده خواهند شد.

بنابر گزارش آژانس بین المللی انرژی، چین حدود ۹۳ درصد از تولید جهانی پلی سیلیکون مورد استفاده در زنجیره فتوولتائیک، حدود ۹۶.۷٪ ظرفیت جهانی تولید ویفرهای خورشیدی (PV)، حدود ۹۲٪ از تولید جهانی تولید سلول های خورشیدی و بیش از ۸۰٪ از ظرفیت تولید جهانی مازولهای خورشیدی که در این دستور مورد توجه قرار گرفته اند را در اختیار دارد.

## تحلیل

اقدام ترامپ را می توان بخشی از تلاش آمریکا برای کاهش وابستگی به چین در زنجیره تأمین خورشیدی دانست؛ زنجیره ای که چین در مراحل مختلف آن، به ویژه پلی سیلیکون، ویفر و سلول، سهم مسلطی دارد. اهمیت این اقدام فراتر از صنعت خورشیدی است، زیرا آمریکا تلاش دارد ظرفیت تولید داخلی پلی سیلیکون را برای تأمین نیازهای راهبردی صنعت نیمه رساناها و صنایع دفاعی نیز حفظ کند. عمومی بودن این اقدام و در نظر گرفتن نرخ های ترجیحی برای کشورهای که با سیاست های محدودکننده دولت ترامپ همراه شده اند، نشان می دهد که واشنگتن علاوه بر محدود کردن واردات مستقیم از چین، درصدد جلوگیری از دور زدن تعرفه ها از طریق کشورهای ثالث و ممانعت از گسترش ظرفیت تولید چین در خارج از این کشور است.



شماره خبر: ۳۱۱۶ تاریخ انتشار خبر: ۱۵ مرداد ۱۴۰۵ (ششم اوت ۲۰۲۶)

برچسب: پلی سیلیکون، نیمه رساناها، زنجیره تأمین تراشه، امنیت زنجیره تأمین، چین، تعرفه وارداتی، حداقل قیمت وارداتی، دور زدن تعرفه ها، کشورهای ثالث،



# بررسی امنیت سایبری محصولات شرکت آمریکایی Palo Alto Networks در چین

اداره فضای مجازی چین (CAC) در ۱۵ مرداد ۱۴۰۵ (۶ اوت ۲۰۲۶) اعلام کرد که دفتر بررسی امنیت سایبری این کشور، بررسی امنیت سایبری محصولات شرکت آمریکایی Palo Alto Networks را که در چین عرضه می‌شوند، آغاز کرده است. این اقدام بر اساس قانون امنیت ملی، قانون امنیت سایبری و مقررات بررسی امنیت سایبری چین و با هدف تضمین امنیت و ثبات عملکرد زیرساخت‌های اطلاعاتی حیاتی و پیشگیری از ریسک‌های امنیت سایبری انجام شده است.

در ژانویه ۲۰۲۶، مقامات چینی به شرکت‌های داخلی توصیه کرده بودند که استفاده از محصولات و نرم افزارهای امنیت سایبری بیش از ۱۲ شرکت آمریکایی و اسرائیلی، از جمله Palo Alto Networks، را متوقف کنند. Palo Alto Networks یکی از شرکت‌های بزرگ جهانی در حوزه امنیت سایبری است و محصولات آن در حفاظت از شبکه‌ها، سامانه‌های ابری و عملیات امنیتی سازمان‌ها به کار می‌رود.

## تحلیل

این اقدام چین، یادآور بررسی امنیت سایبری Micron Technology در سال ۲۰۲۳ است که پس از آن، محصولات این شرکت برای استفاده در زیرساخت‌های اطلاعاتی حیاتی چین واجد شرایط تلقی نشدند. بررسی امنیتی محصولات این شرکت می‌تواند نشان‌دهنده افزایش حساسیت چین نسبت به وابستگی زیرساخت‌های اطلاعاتی و امنیت سایبری به فناوری‌های خارجی، به‌ویژه فناوری‌های آمریکایی باشد. از منظر رقابت راهبردی چین و آمریکا، این اقدام را می‌توان بخشی از روند شکل‌گیری تقابل متقابل در حوزه امنیت سایبری دانست؛ به‌گونه‌ای که آمریکا و چین به طور فزاینده‌ای از سازوکارهای امنیت ملی و امنیت سایبری برای کنترل حضور شرکت‌ها و فناوری‌های طرف مقابل در زیرساخت‌های حساس خود استفاده می‌کنند. هر چند در بیانیه رسمی CAC اشاره مستقیمی به آمریکا، تحریم‌های اخیر واشنگتن یا ماهیت متقابل این اقدام نشده است؛ با این حال، زمان‌بندی آن در شرایط تشدید محدودیت‌های فناوری میان دو کشور قابل توجه است.



شماره خبر: ۳۱۱۷ تاریخ انتشار خبر: ۱۵ مرداد ۱۴۰۵ (۶ اوت ۲۰۲۶)

برچسب: بررسی امنیتی، تحریم، امنیت سایبری



## ♦ تحریم شرکت‌های هنگ‌کنگی مرتبط با شبکه مالی ایران

وزارت خزانه‌داری آمریکا در تاریخ ۱۶ مرداد ۱۴۰۵ (هفتم اوت ۲۰۲۶)، در ادامه سیاست «فشار حداکثری» علیه ایران، دو شرکت مستقر در هنگ‌کنگ را به دلیل نقش آنها در تسهیل فعالیت‌های موسوم به «بانکداری سایه» ایران تحریم کرد. این اقدام بر اساس فرمان اجرایی ۱۳۹۰۲ EO (۱۳۹۰۲) انجام شده و در چارچوب اجرای یادداشت ریاست جمهوری امنیت ملی NSPM-۲ قرار دارد.

بر اساس اعلام وزارت خزانه‌داری، شرکت‌های Blue Dash General Trading Company Limited و Gleaming HK Trading Limited از زمان تأسیس، به‌طور مکرر در فعالیت‌های مرتبط با بانکداری سایه ایران مشارکت داشته‌اند و از طریق انجام تراکنش‌های مالی، به صرافی‌های ایرانی از جمله Pedram Pirouzan و Amin Exchanges در انتقال و جابه‌جایی وجوه کمک کرده‌اند. به گفته خزانه‌داری، این شرکت‌ها در برخی موارد به نمایندگی از شبکه‌های دورزننده تحریم‌ها، از جمله شبکه کشتیرانی مرتبط با شمخانی، در تسهیل این تراکنش‌ها نقش داشته‌اند.



شماره خبر: ۳۱۱۸ تاریخ انتشار خبر: ۱۶ مرداد ۱۴۰۵ (هفتم اوت ۲۰۲۶)  
برچسب: بانکداری سایه ایران، تحریم‌های آمریکا، هنگ‌کنگ، دورزدن تحریم‌ها

## ◆ اقدام ترامپ برای مقابله با واردات پهپادهای چینی

در ۲۲ مرداد ۱۴۰۵ (۱۳ اوت ۲۰۲۶)، ترامپ با صدور یک اعلامیه ریاست جمهوری (Presidential Proclamation)، به منظور مقابله با تهدید امنیت ملی ناشی از واردات پهپادها، ایستگاههای اتصال و قطعات آنها، تعرفه‌های جدیدی بر واردات این محصولات به آمریکا وضع کرد.

در این اعلامیه، پهپادها به عنوان یکی از فناوری‌های کلیدی در جنگ‌های مدرن و فناوری‌هایی که برای عملیات نظامی کنونی و آینده آمریکا اهمیت حیاتی دارند، توصیف شده‌اند. با این حال، آمریکا برای تأمین برخی قطعات مهم پهپادهایی که هم در کاربردهای تجاری و هم در نیروهای نظامی مورد استفاده قرار می‌گیرند، همچنان به منابع خارجی وابسته است.

بر این اساس و برای تقویت تولیدات داخلی، دولت آمریکا برای واردات پهپادهای دارای اندازه یا قابلیت‌های خاص که از منظر امنیت ملی حساس تلقی می‌شوند، ایستگاههای اتصال (Docking Stations) و برخی قطعات حیاتی آنها، تعرفه‌ای معادل ۱۰۰ درصد ارزش کالا اعمال می‌شود. این دسته از پهپادها شامل موارد زیر هستند:

- پهپادهایی با وزن برخاست (MTOW) بیش از ۲۵ کیلوگرم؛
- پهپادهای مجهز به قابلیت تصویربرداری حرارتی (Thermal Imaging).

در این اعلامیه، دلیل تمرکز بر این دسته از پهپادها آن است که این قابلیت‌ها می‌توانند استفاده از آنها را در مأموریت‌های مرتبط با تسلیحات تسهیل کنند و احتمال تجهیز آنها به فناوری‌های پیشرفته نظارت، شناسایی و پایش نیز بیشتر است.

همچنین برای پهپادهای کوچک‌تر فاقد قابلیت‌های حساس از منظر امنیت ملی و سایر قطعات پهپادها، تعرفه‌ای ۲۵ درصدی در نظر گرفته شده است.



- این تعرفه‌ها، صرف‌نظر از کشور مبدأ واردات، اعمال خواهند شد. با این حال، بر اساس توافقات تجاری منعقد شده با دولت ترامپ، برای برخی کشورها نرخ‌های ترجیحی در نظر گرفته شده است:
- برای پهناده‌ها و قطعات آنها از اتحادیه اروپا، ژاپن، لیختن اشتاین، کره جنوبی، سوئیس و تایوان، تعرفه ۱۵ درصدی تعیین شده است.
  - برای پهناده‌های وارداتی از انگلستان، تعرفه ۱۰ درصدی اعمال خواهد شد.

اعمال این نرخ‌های ترجیحی مشروط به آن است که تقریباً تمام سخت‌افزار، نرم‌افزار و فناوری به‌کاررفته در محصول، منشأ گرفته از همان کشورها یا آمریکا باشد.

تعرفه‌های مربوط به پهناده‌ها و محصولات حساس از نظر امنیت ملی، ۲۱ روز پس از صدور و امضای اعلامیه اجرایی می‌شوند. تعرفه‌های مربوط به سایر قطعات پهناد که در دسته محصولات حساس از منظر امنیت ملی قرار نمی‌گیرند نیز ۱۸۰ روز پس از صدور اعلامیه به اجرا گذاشته خواهند شد.

## تحلیل

بر اساس برآورد شورای آتلانتیک در سال ۲۰۲۴، چین حدود ۹۰ درصد از بازار پهناده‌های آمریکا و ۸۰ درصد از بازار جهانی پهناده‌ها را در اختیار داشته است. بنابراین، اعمال تعرفه‌های جدید مستقیماً بخشی از تلاش آمریکا برای کاهش وابستگی به زنجیره تأمین پهناده‌های چینی و محدود کردن حضور شرکت‌های چینی در بازار آمریکا است.

اعمال این محدودیت‌ها به صورت عمومی و بدون اشاره مستقیم به چین را می‌توان از دو منظر مورد بررسی قرار داد.



نخست، تعرفه‌های عمومی و غیرکشوری می‌توانند احتمال ایجاد واکنش تقابلی مستقیم از سوی چین را کاهش دهند. مهم‌تر از آن، این رویکرد نشان‌دهنده تلاش واشنگتن برای بستن مسیرهای احتمالی دور زدن تعرفه‌ها و محدودیت‌ها از طریق انتقال پیهادهای و قطعات چینی به کشورهای ثالث و سپس صادرات مجدد آنها به آمریکا (Transshipment) است. از این منظر، اقدام آمریکا صرفاً محدود کردن واردات مستقیم پیهادهای چینی نیست، بلکه می‌تواند بخشی از رویکرد گسترده‌تر برای هدف قرار دادن شبکه‌های تولید و زنجیره‌های تأمین مرتبط با چین، حتی در کشورهای ثالث تلقی شود.



شماره خبر: ۳۱۱۹ تاریخ انتشار خبر: ۲۲ مرداد ۱۴۰۵ (۱۳ اوت ۲۰۲۶)

برچسب: تعرفه واردات پیهاد، پیهادهای چینی، امنیت ملی آمریکا، دور زدن تعرفه‌ها



## ♦ ترانشیپ کالاهای چینی؛ برآورد کاخ سفید از دور زدن تعرفه‌های آمریکا

کاخ سفید در تاریخ ۲۲ مرداد ۱۴۰۵ (۱۳ اوت ۲۰۲۶) گزارشی با عنوان «کلاهبرداری بزرگ ترانشیپ» (The Great Transshipment Scam) منتشر کرده است که در آن مدعی شده است ۴۰ کشور به چین در دور زدن تعرفه‌های وارداتی آمریکا کمک می‌کنند.

برآوردهای ارائه شده در گزارش درباره ارزش کالاهای در معرض ترانشیپ، بسته به روش محاسبه، از حدود ۴۰ تا ۳۰۳ میلیارد دلار متغیر است. گزارش برآورد می‌کند که این روند موجب جابه‌جایی یا از بین رفتن حدود ۴۵۰ هزار شغل، کاهش سالانه ۱۱۳ تا ۱۵۰ میلیارد دلاری تولید ناخالص داخلی آمریکا و از دست رفتن حدود ۱۹ تا ۲۶ میلیارد دلار از درآمدهای فدرال مرتبط با تعرفه‌ها شده است.

کشورهای شناسایی شده از نظر اندازه اقتصاد و کارکردشان در این مسیر، تفاوت‌های چشمگیری دارند. بر اساس این گزارش، این شبکه هم از طریق کانال‌های سمت تولید و هم از طریق کانال‌های سمت لجستیک فعالیت می‌کند. گره‌های سمت تولید، پیش از صادرات کالا به آمریکا، اقداماتی مانند مونتاژ ساده، تکمیل، آزمایش، بسته‌بندی، برچسب‌گذاری، بازرسی یا یکپارچه‌سازی قطعات را انجام می‌دهند. گره‌های سمت لجستیک نیز عمدتاً خدماتی مانند تغییر مسیر محموله، تجمیع محموله‌ها، انبارداری، صدور مجدد فاکتور، تغییر برچسب یا تهیه اسناد صادراتی جدید ارائه می‌کنند.

برآورد زیان‌های وارده به آمریکا بر این استدلال استوار است که پس از اعمال تعرفه‌های تجاری علیه چین در سال ۲۰۱۸، داده‌های تجاری شرکای آمریکا تغییرات قابل توجهی نشان داده است. هم‌زمان با کاهش سهم مستقیم چین از واردات کالاهای آمریکا، سهم ترکیبی کشورهای شناسایی شده به‌عنوان کشورهای ترانشیپ افزایش یافته است.



در نهایت گزارش برای مقابله با این روند اقداماتی را توصیه می‌کند. این اقدامات شامل استفاده از هوش مصنوعی و داده‌های تجاری برای شناسایی منشأ واقعی کالاها، اعمال عطف به‌ماسبق تعرفه در موارد اثبات تقلب در اظهار منشأ و گنجاندن سازوکارهای تنبیهی علیه کشورهایی است که در توافقات تجاری جدید، امکان دور زدن تعرفه‌های آمریکا از طریق قلمرو خود را فراهم می‌کنند. سفارت چین در آمریکا هشدار داده است که با هر طرفی که به دنبال «دستیابی به توافقی به هزینه چین باشد» یا زنجیره تامین صنعتی را مختل کند، مقابله خواهد کرد.

## تحلیل

این گزارش را می‌توان فراتر از یک ارزیابی آماری، مبنایی برای سیاست‌گذاری‌های تحریمی آینده و اهرم فشار آمریکا در مذاکرات تجاری با کشورهای ثالث دانست. آمریکا در حال گسترش رقابت راهبردی دوجانبه با چین به شبکه‌های تولید و زنجیره‌های تأمین کشورهای ثالث است. در این چارچوب، واشنگتن به سمت «کنترل شبکه‌های پیرامونی چین» حرکت می‌کند و کشور ثالث دیگر صرفاً یک واسطه تجاری نیست، بلکه بخشی از مسئله امنیت اقتصادی آمریکا محسوب می‌شود. واشنگتن با پیوند دادن دسترسی این کشورها به بازار آمریکا با مقابله با ترانشیپ، آنها را در اجرای سیاست‌های خود علیه چین درگیر می‌کند؛ در نتیجه، رقابت تجاری آمریکا و چین از روابط دوجانبه فراتر رفته و به کشورهای ثالث و شبکه‌های تولید و زنجیره‌های تأمین آنها نیز کشیده می‌شود.



شماره خبر: ۳۱۲۰ تاریخ انتشار خبر: ۲۲ مرداد ۱۴۰۵ (۱۳ اوت ۲۰۲۶)  
برچسب: دور زدن تعرفه‌ها، رقابت راهبردی آمریکا و چین، کشورهای ثالث، زنجیره‌های تأمین، شبکه‌های تولید، سیاست‌گذاری تحریمی



## ◆ فشار آمریکا به شرکای هوش مصنوعی خود برای انتخاب بین آمریکا و چین

وزارت خارجه آمریکا پیش نویس نامه‌ای خطاب به ۳۵ کشور امضاکننده «بیانیه فرصت هوش مصنوعی» تهیه کرده و از آنها خواسته است از عضویت در چارچوب‌های رقیب هوش مصنوعی خودداری کنند. در دسامبر گذشته، آمریکا ابتکار Pax Silica را با هدف ایجاد شبکه‌ای از کشورهای «قابل اعتماد» برای تأمین امنیت زنجیره‌های فناوری عصر هوش مصنوعی، از جمله خاک‌های کمیاب، مواد معدنی حیاتی و تراشه‌ها، راه‌اندازی کرد. حدود ۱۲ کشور، از جمله ژاپن، استرالیا، کره جنوبی و قزاقستان، به این ابتکار پیوسته‌اند. در ژوئن ۲۰۲۶، حدود ۳۵ کشور «بیانیه فرصت هوش مصنوعی» را در چارچوب Pax Silica امضا کردند. امضاکنندگان این بیانیه علاوه بر اعضای Pax Silica، کشورهایی را نیز شامل می‌شدند که تمایل خود را برای همسویی با آمریکا در حوزه هوش مصنوعی اعلام کرده‌اند. اکنون در پیش نویس نامه وزارت خارجه آمریکا به این کشورها آمده است: «عضویت در همه چیز به معنای عضویت در هیچ چیز است. امضای اعلامیه Pax Silica صرفاً یک اشتراک عضویت نیست، بلکه یک تعهد است.» از کشورها همچنین خواسته شده است در زمینه هوش مصنوعی «آگاهانه انتخاب کنند». در ادامه، بدون اشاره مستقیم به چین، آمده است: «این عضویت نمی‌تواند در کنار عضویت در ابتکارات موازی‌ای که انتظاراتشان با انتظارات ما در تضاد است، حفظ شود.»

### تحلیل

در ماه گذشته، چین سازمان بین‌دولتی WAICO (World Artificial Intelligence Cooperation Organization) را با هدف تقویت همکاری‌های بین‌المللی و حکمرانی هوش مصنوعی راه‌اندازی کرد. قزاقستان، به عنوان یکی از منابع بالقوه خاک‌های کمیاب، در حال حاضر تنها کشور شناخته شده‌ای است که به طور همزمان در هر دو چارچوب Pax Silica آمریکا و WAICO چین عضویت دارد.



این وضعیت اهمیت ویژه‌ای دارد؛ زیرا نشان می‌دهد واشنگتن با فشار بر شرکای خود می‌کوشد کشورهای دارای منابع، سرمایه، فناوری و بازار را در یک زنجیره واحد آمریکایی گرد آورد و مانع شکل‌گیری پیوند همزمان آنها با اکوسیستم فناوری چین شود.

در واقع پیش‌نویس نامه آمریکا نشانه‌ای آشکار از تلاش واشنگتن برای وادار کردن شرکا به انتخاب میان دو اکوسیستم رقیب هوش مصنوعی با محوریت آمریکا و چین است. این اقدام نشان می‌دهد رقابت دو کشور بر سر فناوری‌های کلیدی به سمت بلوک‌سازی و شکل‌دهی به زنجیره‌های تأمین مجزا در حوزه‌های AI، تراشه و مواد معدنی حیاتی در حال حرکت است.



شماره خبر: ۳۱۲۱ تاریخ انتشار خبر: ۲۳ مرداد ۱۴۰۵ (۱۴ اوت ۲۰۲۶)

برچسب: Pax Silica، WAICO، هوش مصنوعی، بلوک‌سازی فناوری، زنجیره‌های تأمین مجزا، مواد معدنی حیاتی، تراشه، قزاقستان، ژئوپلیتیک فناوری



# تشدید سازوکار کنترل همکاری‌های پژوهشی با نهادهای چینی توسط پنتاگون

وزارت جنگ آمریکا در ۲۶ مرداد ۱۴۰۵ (۱۷ اوت ۲۰۲۶) به ۳۰ مؤسسه دانشگاهی این کشور دستور داد همکاری‌های علمی، مالی و پژوهشی خود با نهادهای خارجی مورد نگرانی را به صورت فوری و جامع بررسی کنند. این ممیزی شامل همکاری با نهادهای مندرج در بخش ۱۲۸۶ قانون NDAA سال ۲۰۱۹ و سازمان‌های مرتبط با مؤسسات کنفوسیوس تغییرنام یافته است.

دانشگاه‌ها موظفاند احتمال دسترسی طرف‌های خارجی به پژوهش‌های حساس یا تحت کنترل صادرات، انتقال غیرمجاز فناوری و سرقت مالکیت فکری را ارزیابی کنند. آنها همچنین باید در صورت شناسایی ریسک، اقدامات کاهشی از جمله قطع همکاری‌های مسئله‌دار را اجرا کنند. دانشگاه‌های مشمول این دستور باید نتایج بررسی و اقدامات اصلاحی خود را حداکثر تا ۳۱ اوت ۲۰۲۶ به وزارت جنگ گزارش دهند؛ در غیر این صورت، ادامه برخورداری از بودجه پژوهشی فدرال می‌تواند تحت تأثیر قرار گیرد. بخش ۱۲۸۶ قانون NDAA سال ۲۰۱۹ با عنوان کلی «مقابله با نفوذ نامطلوب خارجی در پژوهش‌های تأمین شده توسط وزارت دفاع» وزارت دفاع را ملزم به ارائه فهرستی از نهادهای خارجی می‌کند که همکاری با آنها احتمال انتقال یا سوءاستفاده غیرمجاز از نتایج پژوهش‌های تأمین شده توسط وزارت دفاع، مداخله دولت خارجی یا آسیب به امنیت ملی و اقتصادی آمریکا را تقویت می‌کند. فهرست فعلی شامل تعداد زیادی دانشگاه و مؤسسه پژوهشی چینی در کنار نهادهایی از روسیه، ایران و سایر کشورها است.

## تحلیل

این اقدام نشان‌دهنده تشدید رویکرد آمریکا برای امنیتی‌سازی همکاری‌های علمی و پژوهشی با چین و جلوگیری از انتقال فناوری‌های حساس از دانشگاه‌های آمریکا به نهادهای خارجی است.



شماره خبر: ۳۱۲۲ تاریخ انتشار خبر: ۲۶ مرداد ۱۴۰۵ (۱۷ اوت ۲۰۲۶)

برچسب: امنیت پژوهش، بخش ۱۲۸۶ NDAA، همکاری دانشگاهی با چین، کنترل انتقال فناوری



## چین: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده



اقدامات یک ماه اخیر آمریکا علیه چین، در مقایسه با چند ماه گذشته که در پی دیدار دو رئیس جمهور نوعی ثبات نسبی بر روابط حاکم بود، روند تشدید محدودیت ها و فشارها را نشان می دهد. افزون بر این، قرار دادن محدودیت های جدید در کنار یکدیگر، از شکل گیری الگوی جدیدی در سیاست تحریمی و اقتصادی آمریکا علیه چین حکایت دارد؛ الگویی که در پی ناکامی آمریکا در جنگ تعرفه ای سال گذشته، لغو تعرفه های اعمال شده بر کشورهای ثالث از سوی دیوان عالی و در نتیجه تضعیف روند مذاکرات تجاری شکل گرفته است؛ مذاکراتی که آمریکا در جریان آن تلاش داشت با انعقاد توافقات دوجانبه با کشورهای ثالث، حصار از محدودیت های تجاری و اقتصادی پیرامون چین ایجاد کند.

وجه مشترک بخش قابل توجهی از محدودیت های اخیر آن است که دامنه آنها به طور پیش فرض صرفاً به چین محدود نمی شود، بلکه کشورهای ثالث را نیز دربر می گیرد. این کشورها می توانند در صورت پذیرش توافقات تجاری و تعهد به برخی سیاست های مورد نظر آمریکا، از اعمال یا تشدید این محدودیت ها مصون بمانند. در واقع، این توافقات تجاری به سازوکاری برای تسری و بازتولید سیاست های محدودکننده آمریکا علیه چین در سیاست های تجاری کشورهای ثالث تبدیل می شوند. و می توان گفت به صورت هدفمند تلاش می کنند جایگزین تعرفه های گسترده ای شوند که دیوان عالی آمریکا در زمستان آنها را باطل اعلام کرد.

در این چارچوب، سیاست آمریکا از «تحریم و اعمال تعرفه علیه کالاها یا شرکت های چینی» به سمت «مهار شبکه ای نفوذ اقتصادی، فناوری و زنجیره های تأمین چین» در حال حرکت است. این رویکرد به جای تمرکز صرف بر مبادلات مستقیم آمریکا و چین، مسیرهای تجاری، کشورهای ثالث و زنجیره های تأمین را نیز هدف قرار می دهد و می کوشد دامنه محدودیت های آمریکا علیه چین را فراتر از مرزهای این کشور گسترش دهد. از این منظر، کشور ثالث دیگر صرفاً یک شریک تجاری مستقل نیست، بلکه می تواند بخشی از مسیر دور زدن محدودیت های آمریکا یا بخشی از ظرفیت تولید، فناوری و تجارت چین تلقی شود.



در نتیجه، کشورهای ثالث به حلقه‌ای تعیین‌کننده در بازاریابی زنجیره‌های تأمین و شبکه‌های فناوری جهانی تبدیل شده‌اند و آمریکا تلاش می‌کند آنها را به سمت انتخاب و هم‌راستایی با یکی از دو شبکه اقتصادی و فناوری رقیب سوق دهد. هدف صرفاً کاهش وابستگی آمریکا به چین نیست، بلکه شکل‌دهی به زنجیره‌های تأمین و اکوسیستم‌های فناوری متمایز و تا حد امکان مجزا حول آمریکا و چین است. از این رو، کشورهایی که به طور همزمان در هر دو شبکه حضور دارند، به تدریج با فشار برای کاهش همکاری یا وابستگی به شبکه مقابل مواجه خواهند شد.

به بیان دیگر، رقابت آمریکا و چین در حال عبور از رقابت بر سر سهم بازار و فناوری به سمت رقابت بر سر سازمان‌دهی شبکه‌های تولید، فناوری و زنجیره‌های تأمین جهانی مجزای دو قطب است.

در مقابل، به نظر می‌رسد سیاست تقابلی چین نیز از الگوی نسبتاً منسجمی پیروی می‌کند: محدود کردن دسترسی آمریکا به اطلاعات و نقاط حساس زنجیره‌های تأمین چین. پکن با اعمال محدودیت بر دسترسی به داده‌های تجاری و صنعتی، تحریم شرکت‌های رصدکننده زنجیره‌های تأمین و... درصدد است امکان شناسایی، ردیابی و ارزیابی وابستگی‌های موجود در زنجیره‌های تأمین چین را برای آمریکا محدود کند. از این منظر، در حالی که آمریکا تلاش می‌کند با گسترش نظارت بر کشورهای ثالث و زنجیره‌های تأمین، شبکه تولید و فناوری چین را شناسایی و از آن تفکیک کند، چین نیز تلاش می‌کند دسترسی آمریکا به اطلاعات و گلوگاه‌های همین شبکه را محدود کرده و هزینه شناسایی و بازسازی زنجیره‌های تأمین خود را افزایش دهد. این تحولات می‌تواند بر روند و فضای سیاسی سفر آتی شی جین‌پینگ به آمریکا تأثیرگذار باشد. از یک سو، تشدید محدودیت‌های آمریکا در حوزه تجارت، فناوری، زنجیره‌های تأمین و کشورهای ثالث و از سوی دیگر، متوقف ماندن روند تشکیل «هیئت سرمایه‌گذاری آمریکا و چین» که در دیدار ماه مه دو رئیس‌جمهور بر ایجاد آن توافق شده بود، نشان می‌دهد که ثبات نسبی ایجاد شده پس از آن دیدار هنوز به سازوکارهای پایدار برای مدیریت اختلافات اقتصادی و راهبردی تبدیل نشده است. از سوی دیگر، گزارش‌ها درباره کندی و بی‌نظمی در روند برنامه‌ریزی سفر شی و نبود پیشرفت محسوس در تعیین دستاوردهای احتمالی اجلاس، نشان می‌دهد که دو طرف هنوز نتوانسته‌اند چارچوب روشنی برای ارائه یک توافق یا دستاورد ملموس در این سفر ایجاد کنند. مجموعه این عوامل می‌تواند سطح انتظارات از سفر را کاهش داده و آن را از یک نشست برای دستیابی به توافق‌های جدید، به نشستی برای جلوگیری از تشدید اختلافات تبدیل کند.



در صورت انجام سفر، به نظر می‌رسد هدف اصلی آن، بیش از آنکه تثبیت دستاوردهای یک توافق جامع و پیشبرد تنش‌زدایی باشد، مدیریت شکننده و کم‌عمق رقابت و جلوگیری از ورود روابط به دور جدیدی از تشدید تنش خواهد بود. احتمال دستیابی به توافقی‌های محدود و کوتاه‌مدت در حوزه تجارت، خرید کالا یا برخی تعرفه‌ها وجود دارد؛ اما در موضوعات ساختاری‌تر، از جمله فناوری‌های پیشرفته، سرمایه‌گذاری راهبردی، زنجیره‌های تأمین و نقش کشورهای ثالث، بعید است این سفر بتواند روند بازآرایی و شکل‌گیری زنجیره‌های تأمین و اکوسیستم‌های فناوری متمایز حول آمریکا و چین را متوقف کند. بنابراین، حتی در صورت ایجاد توافق در سطح سیاسی، احتمالاً شاهد نوعی «مدیریت شکننده رقابت» خواهیم بود، نه بازگشت به مسیر ادغام اقتصادی و تنش‌زدایی عمیق میان دو کشور.

همزمان، کاهش شتاب گرفته و بی‌سابقه دارایی‌های چین از اوراق خزانه‌داری آمریکا، که در ژوئن ۲۰۲۶ به پایین‌ترین سطح از سپتامبر ۲۰۰۸ رسید، نشان می‌دهد پکن در کنار کاهش آسیب‌پذیری‌های تجاری و فناورانه، در حال کاهش تدریجی آسیب‌پذیری مالی خود در برابر آمریکا نیز هست. این روند را می‌توان بخشی از آماده‌سازی چین برای سناریوی تشدید رقابت مالی و افزایش تاب‌آوری در برابر ابزارهای فشار مالی آمریکا دانست؛ هرچند لزوماً به معنای آمادگی برای آغاز یک «جنگ مالی» زودهنگام نیست.

همزمان، تهدید اخیر ترامپ برای اعمال فشار اقتصادی بر کشورها و نهادهایی که به تجارت با ایران می‌دهند، می‌تواند در صورت اجرایی شدن، چین را نیز در معرض فشار قرار دهد. هرچند با توجه به شرایط ناشی از محاصره تنگه هرمز و کاهش فروش نفت ایران به چین، هدف اصلی این سیاست در مقطع کنونی فشار بر ایران است، نه چین؛ اما با توجه به وابستگی چین به واردات نفت ایران و شرایط شکننده روابط پکن و آمریکا، در صورت اجرایی شدن این تهدید و گسترش فشار به منافع و شرکت‌های چینی، واکنش چین احتمالاً در مرحله نخست محتاطانه و غیرمستقیم خواهد بود؛ به گونه‌ای که ضمن حفظ کانال‌های تجارت با ایران، از تبدیل موضوع به رویارویی مستقیم با آمریکا پرهیز کند. با این حال، تشدید فشار بر شرکت‌ها و منافع چینی می‌تواند پکن را به سمت تقویت سازوکارهای تقابلی و اعمال اقدامات متقابل سوق دهد؛ همان‌گونه که در واکنش به تحریم پالایشگاه‌های چینی خریدار نفت ایران، از جمله هنگلی، مشاهده شد.



## ♦ آمریکا مجوز جدیدی برای فروش دارایی‌های خارجی لوک‌اوایل صادر کرد

در ۲۹ مرداد ۱۴۰۵ (۲۰ آگوست ۲۰۲۶) دفتر کنترل دارایی‌های خارجی وزارت خزانه‌داری آمریکا (OFAC) با صدور مجوز عمومی شماره ۱۳۱۱، برخی معاملات مرتبط با فروش شرکت «لوک‌اوایل اینترنشنال» (Lukoil International GmbH) و شرکت‌های تحت مالکیت آن را به‌طور موقت مجاز کرد. این مجوز به طرف‌های معامله اجازه می‌دهد برای مذاکره و انعقاد قراردادهای مشروط فروش دارایی‌های لوک‌اوایل اقدام کنند؛ اما اجرای نهایی هر قرارداد همچنان نیازمند مجوز جداگانه OFAC است. همچنین انجام معاملات ضروری برای ادامه فعالیت یا خاتمه تدریجی عملیات و قراردادهای شرکت‌های مشمول تا ۱۹ سپتامبر ۲۰۲۶ مجاز شده است. مجوز جدید از ۲۰ آگوست جایگزین مجوز عمومی ۱۳۱۱ مورخ ۲۴ ژوئیه ۲۰۲۶ شده است. مجوز ۱۳۱ از زمان ۱۴ نوامبر ۲۰۲۵ همزمان با تحریم شرکت لوک‌اوایل صادر شد.

### تحلیل

پس از تحریم بزرگترین شرکت‌های نفتی روسیه از جمله لوک‌اوایل، در نوامبر ۲۰۲۵، خزانه‌داری آمریکا اقدام به صدور معافیت برای شرکت لوک‌اوایل اینترنشنال نمود که شامل مجوز عمومی ۱۲۸ و مجوز عمومی ۱۳۱ می‌شود. مجوز عمومی ۱۲۸ به تداوم فعالیت دارایی‌های خارجی این شرکت که شامل شبکه‌ای گسترده از پمپ بنزین‌ها در داخل آمریکا می‌شود می‌پردازد. مجوز ۱۳۱ که موضوع خبر حاضر است، بر موضوع فروش این دارایی‌ها متمرکز است. هدف اصلی مجوزهای حاضر جلوگیری اثرات منفی تحریم‌ها بر بازارهای انرژی، پایداری شبکه‌ی تامین سوخت در داخل آمریکا و گذار از وابستگی آمریکا به شرکت‌های روسی در حوزه‌ی انرژی است.



شماره خبر: ۳۱۲۳ تاریخ انتشار خبر: ۲۹ مرداد ۱۴۰۵ (۲۰ آگوست ۲۰۲۶)  
برچسب: لوک‌اوایل، لوک‌اوایل اینترنشنال، مجوز عمومی ۱۲۸، مجوز عمومی ۱۳۱، آمریکا



کاجا کالاس: ♦

# اروپا قصد دارد گسترده‌ترین بسته تحریمی علیه روسیه را در پاییز اعمال کند

در روز ۲۶ مرداد ۱۴۰۵ (۱۷ آگوست ۲۰۲۶) کاجا کالاس در مصاحبه‌ای با روزنامه آلمانی دی ولت گفت: «تحریم‌های اتحادیه اروپا تاکنون برای روسیه هزینه سنگینی داشته و ماشین جنگی روسیه را از بیش از ۱ تریلیون یورو (۱.۱۶ تریلیون دلار) محروم کرده است و برای پاییز، من فهرست گسترده‌ترین تحریم‌ها را از زمان آغاز جنگ ارائه می‌دهم.»

## تحلیل

اظهارات کالاس نشان‌دهنده‌ی رویکرد مقامات عالی اتحادیه‌ی اروپا در قبال روابط با روسیه است. اظهارات کالاس نشان می‌دهد اتحادیه‌ی اروپا همچنان قصد دارد از طریق ابزار قدرت و اعمال فشار مسکورا تحت فشار قرار دهد. در این راستا تحریم‌های اتحادیه علاوه بر تداوم، با بسته‌های جدید گسترده‌تر نیز خواهند شد. مسئله‌ی دیگر ادراک مقامات اتحادیه از اثرگذاری تحریم‌ها است، چرا که کالاس معتقد است تحریم‌ها توانسته فشارهای قابل توجهی را بر مسکو اعمال کند؛ در نتیجه این موضوع انگیزه‌ی اروپا را برای تداوم وضع موجود و تشدید تحریم‌ها بیشتر خواهد کرد.



شماره خبر: ۳۱۲۴ تاریخ انتشار خبر: ۲۶ مرداد ۱۴۰۵ (۱۷ آگوست ۲۰۲۶)

برچسب: اتحادیه اروپا، کاجا کالاس، روسیه، بسته بیست و دوم



## ♦ تحریم اتحادیه اروپا علیه ۵ فرد مرتبط با صنایع نظامی-صنعتی روسیه

در روز ۱۶ مرداد ۱۴۰۵ (هفتم آگوست ۲۰۲۶) شورای اتحادیه اروپا پنج فرد مرتبط با مجتمع نظامی و صنعتی روسیه در زمینه جنگ علیه اوکراین را تحریم کرد. افراد مذکور سمت‌های ارشد در شرکت‌های روسی فعال در بخش‌های دفاعی و فناوری نظامی دارند، از جمله از طریق توسعه، تولید یا تأمین فناوری و تجهیزات نظامی که نیروهای مسلح روسیه در جنگ علیه اوکراین استفاده می‌کنند.

- «رامیل نائیلوویچ بادگوتدینوف»، مدیرکل شرکت سهامی کارخانه متالیست سرپوخوف است که در تولید اجزای الکترومکانیکی دقیق از جمله سیستم‌های مورد استفاده در موشک بالستیک اسکندر-ام روسیه فعالیت دارد.

- «الکساندر یوریویچ دیوکارف»، مدیرکل شرکت سهامی «کارخانه ماشین‌سازی کراسنویارسک» که در تولید موشک‌های بالستیک از جمله سامانه موشکی آراس-۲۸ «سارمات» نقش دارد.

سایر افراد فهرست‌شده شامل مدیران شرکت‌های روسی درگیر در تولید سیستم‌های ارتباطی نظامی و توسعه نرم‌افزار برای هواپیماهای بدون سرنشین و فناوری‌های نظامی مرتبط با فضا هستند.

### تحلیل

اقدام فوق نشان دهنده تلاش اروپا برای محدودیت توانایی‌های نظامی روسیه است؛ با این حال تحریم شخصیت‌های روسی که شامل مسدود شدن دارایی‌ها و ممنوعیت صدور ویزا می‌گردد، فشار چندانی بر این صنعت ایجاد نمی‌کند. اما اتحادیه اروپا با هدف حفظ روند فشارهای تحریمی و نمایش همراهی خود با اوکراین، اقدام به اعمال چنین تحریم‌هایی می‌نماید.



شماره خبر: ۳۱۲۵ تاریخ انتشار خبر: ۱۶ مرداد ۱۴۰۵ (هفتم آگوست ۲۰۲۶)

برچسب: مجتمع نظامی-صنعتی روسیه، نائیلوویچ، یوریویچ، روسیه



## ♦ تصویب لایحه تحریم‌های روسیه از سوی سنای آمریکا

در روز ۱۶ مرداد ۱۴۰۵ (هفتم آگوست ۲۰۲۶) سنای آمریکا لایحه‌ی تحریم‌های روسیه که با عنوان لپندسی گراهام شناخته می‌شود را تصویب کرد. این قانون تحریم‌های گسترده‌ای علیه روسیه، اشخاص و نهادهای مرتبط با دولت روسیه و شبکه‌های خارجی پشتیبان یا تسهیل‌کننده فعالیت‌های روسیه وضع یا الزامی می‌کند. دامنه آن از بخش مالی و بانکی شروع می‌شود و شامل اشخاص و نهادهای روسی، بانک‌ها و مؤسسات مالی تحریم‌شده، معاملات و انتقال وجوه مرتبط با دولت روسیه، سرمایه‌گذاری جدید در روسیه و بخش انرژی آن، خرید بدهی دولتی روسیه، عرضه خدمات مشخص به روسیه، و معامله اوراق بهادار نهادهای وابسته به دولت روسیه است.

همچنین اشخاص خارجی که در دور زدن تحریم‌ها، فعالیت ناوگان سایه، حمل یا انتقال نفت و سایر محصولات انرژی روسیه، ارائه بیمه و خدمات مالی و دریایی به این فعالیت‌ها، یا حمایت از تولید انرژی روسیه نقش داشته باشند، در معرض تحریم قرار می‌گیرند. برای برخی اشخاص و فعالیت‌های مرتبط با «روس‌اتم» و نیز صادرات، تأمین کالا و خدماتی که به حفظ یا توسعه تولید نفت، گاز، اورانیوم، زغال‌سنگ و محصولات مرتبط در روسیه کمک می‌کند نیز تحریم‌های اجباری پیش‌بینی شده است.

در کنار تحریم‌های مستقیم، قانون از ابزارهای تجاری برای افزایش فشار اقتصادی استفاده می‌کند. از جمله، برای کالاهای وارداتی از روسیه امکان اعمال تعرفه‌ای تا ۵۰ درصد پیش‌بینی شده و برای کشورهایی که پس از لازم‌الاجرا شدن قانون به خرید نفت یا گاز روسیه ادامه دهند یا در دور زدن تحریم‌های نفتی روسیه نقش داشته باشند، امکان اعمال تعرفه‌ای تا ۱۰۰ درصد بر تمام کالاهای وارداتی از آن کشورها وجود دارد. با این حال، قانون استثنای محدودی را در نظر گرفته است. همچنین اختیارات را برای رئیس‌جمهور در قبال اعمال، لغو و اصلاح تحریم‌ها، محدودیت‌ها یا تعرفه‌ها در نظر گرفته است.



از نکات مهم این قانون شرط آن برای لغو یا فسخ کامل اقدامات آن است. در لایحه تصریح شده است در صورتی تحریم‌ها قابل لغو شدن هستند که روسیه توافق صلحی را امضا کند که مورد موافقت دولت «آزاد» اوکراین باشد و تمام خصومت‌ها و درگیری‌های نظامی با اوکراین را خاتمه دهد. لایحه‌ی فوق پس از تصویب مجلس سنا بایستی به تصویب مجلس نمایندگان برسد و سپس از سوی رئیس جمهور به امضا برسد تا تبدیل به قانون گردد.

## تحلیل

لایحه‌ی گراهام که ابتدا در آوریل ۲۰۲۵ در سنا مطرح شد، بیش از یک سال تحت تاثیر تلاش‌های دولت ترامپ برای مذاکرات روسیه و اوکراین بود. هم اکنون به جریان افتادن آن به معنای چراغ سبز دولت آمریکا است. همچنین که نتایج رای‌گیری در سنا آن را تبدیل به یک لایحه‌ی مشترک دوحزبی می‌کند. از نظر فنی قانون گراهام به سمت اعمال تحریم‌ها به شکلی شبکه‌ای حرکت می‌کند به این معنا که شبکه‌های دورزدن تحریم در حوزه‌ی انرژی، نظامی و پولی و بانکی را تحت تحریم قرار می‌دهد و دیگر به صورت تحریم یک مورد خاص در روسیه یا در کشور ثالث عمل نمی‌کند.

نکته‌ی دیگر تبدیل تحریم‌ها به قانون است. این نکته قابل توجه است که بخش مهمی از اقدامات این قانون در گذشته از سوی دولت آمریکا صورت گرفته بود اما در سند تصویب شده این اقدامات شکلی قانونی به خود گرفته‌اند. در واقع تحریم روسیه از «سیاست یک دولت خاص» به «سیاست مجالس آمریکا» تبدیل خواهد شد. این موضوع نشان دهنده‌ی عزم راهبردی آمریکا برای حفظ و تداوم تحریم‌های روسیه است.

دیگر موضوع قابل توجه در این قانون، الزام کشورها به انتخاب است. ابزارهایی نظیر تعرفه‌ی ۱۰۰ درصد کشورها را مختار خواهد کرد تا میان همکاری با روسیه و همکاری با آمریکا یکی را انتخاب نمایند. این موضوع موجب می‌گردد تا در آینده شاهد انتخاب‌های حساس و راهبردی از سوی کشورهای جهان باشیم. در همین راستا بخش مهمی از مفاد این قانون که عمدتاً نیز تحریم‌های نوینی هستند، روند قطع روابط بین آمریکا و روسیه را تشدید می‌کند. در واقع واشنگتن نیز در مسیر کاهش وابستگی زنجیره‌ای تامین خود به روسیه است.





از سویی دیگر قابل توجه است که قانون فوق می‌تواند به امتیازی در دستان مذاکره کنندگان آمریکایی تبدیل گردد. این امر چه طی مدتی که لایحه از سوی مجلس نمایندگان و رئیس جمهور به تصویب و امضا نرسیده است و چه پس از تبدیل کامل آن به قانون، ابزاری مذاکراتی در برابر طرف روسی خواهد بود. امری که در واقع می‌تواند یک الگوی مذاکراتی برای ایران نیز باشد. در جمع‌بندی باید گفت این قانون در واقع مهم‌ترین گام در پروژه جداسازی روسیه از غرب و نظامات مالی مرسوم دنیاست که پیش از این به آن اشاره شده بود.



شماره خبر: ۳۱۲۶ تاریخ انتشار خبر: ۱۶ مرداد ۱۴۰۵ (هفتم آگوست ۲۰۲۶)  
برچسب: لینزدی گراهام، سنا، تعرفه ۵۰۰ درصد، تحریم شبکه‌ای



## ♦ تحریم‌های جدید انگلیس علیه روسیه

در روز ۱۵ مرداد ۱۴۰۵ (ششم آگوست ۲۰۲۶) وزارت امور خارجه انگلستان از اعمال تحریم‌های جدید علیه کشتی‌ها، بانک‌ها و شرکت‌های صنعتی روسیه خبر داد. بر اساس قوانین تحریمی مرتبط با روسیه، ۱۳ مورد فهرست‌گذاری جدید (Designation) و ۶ مورد مشخص‌سازی (Specification) را به اقدامات تحریمی خود اضافه کرده است. این تحریم‌ها شامل ۶ بانک روسی، ۶ نفتکش تازه اضافه شده به ناوگان سایه روسیه و همچنین ۴ شرکت روسی واردکننده تانتالم و نیوبیوم است؛ دو فلز کمیاب که در ساخت تسلیحات مورد استفاده در میدان نبرد کاربرد دارند.

### تحلیل

برخلاف ماه‌های پیشین که شاهد بیانیه‌های متعدد از سوی انگلیس بودیم، در ماه آگوست تنها یک بیانیه‌ی تحریمی از سوی این کشور منتشر شد. با این حال از نظر کیفیت تحریم‌ها همچنان همان مسیر دنبال می‌شود. به نظر می‌رسد لندن به سمت اعمال بسته‌های تحریمی بزرگ حرکت می‌کند. از سویی دیگر انگلیس در راستای اقدامات هماهنگ با اتحادیه، به سوی افزایش فشارهای اقتصادی و تشدید اقدامات علیه ناوگان سایه در حرکت هست اما کرامدی آن همچنان مورد سوال است.



شماره خبر: ۳۱۲۷ تاریخ انتشار خبر: ۱۵ مرداد ۱۴۰۵ (ششم آگوست ۲۰۲۶)

برچسب: انگلیس، روسیه، تانتالم، نیوبیوم



## ❖ تصویب بسته بیست و یکم تحریم‌های اتحادیه اروپا علیه روسیه

در روز یکم مرداد ۱۴۰۵ (۲۳ جولای ۲۰۲۶) شورای اتحادیه اروپا بیست و یکمین بسته ی تحریم‌ها علیه روسیه را تصویب کرد. این بسته شامل تحریم‌های حوزه انرژی و اقتصاد است. همچنین این بسته شامل بزرگ‌ترین فهرست‌گذاری اشخاص و نهادها طی چهار سال گذشته است که در مجموع ۲۱۸ مورد را شامل می‌شود؛ از این تعداد ۴۸ فرد و ۱۷۰ نهاد هستند. شورا تصمیم گرفته است دارایی‌های ۹۴ بانک و مؤسسه مالی بزرگ و همچنین یک شخصیت مهم در ساختار بانکی روسیه را مسدود کرده و ارائه وجوه یا منابع اقتصادی به آنها را ممنوع کند. همچنین ممنوعیت انجام معاملات به ۳۳ مؤسسه اعتباری و مالی روسی دیگر گسترش یافته است. در این بسته ممنوعیت ورود نیروهای رزمی روسیه به اتحادیه اروپا نیز لحاظ شده است. شورا در آینده درباره زمان اجرایی شدن این ممنوعیت تصمیم خواهد گرفت. برای نخستین بار، اتحادیه اروپا امکان اعمال ممنوعیت کامل ارائه خدمات دارایی‌های رمزارزی در کشورهای ثالث را نیز ایجاد کرده است. هدف از این اقدام، ایجاد یک عامل بازدارنده قدرتمند علیه کشورهایی است که میزبان پلتفرم‌هایی هستند که به روسیه برای دور زدن تحریم‌های اتحادیه اروپا کمک می‌کنند.

در حوزه انرژی، تعدیل خودکار سازوکار سقف قیمت نفت (Oil Price Cap) را تا ۱۵ ژوئیه ۲۰۲۷ متوقف می‌کند که یعنی سقف قیمت قبلی همچنان باقی خواهد ماند... همچنین انجام یک بازبینی موقت در دوره تعلیق این سازوکار را پیش‌بینی می‌کند تا اطمینان حاصل شود که ادامه این سازوکار همچنان ضروری و متناسب است.

اتحادیه اروپا همچنین به هدف قرار دادن ناوگان سایه روسیه (Shadow Fleet) ادامه می‌دهد. در این راستا، دامنه مقررات موجود گسترش یافته تا کشتی‌هایی را نیز دربرگیرد که با ارائه خدماتی مانند سوخت رسانی دریایی (Bunkering) و سایر خدمات، از ناوگان سایه پشتیبانی می‌کنند.



همچنین مقامات صالح کشورهای عضو می توانند پس از توقیف یا مصادره محموله های نفت خام یا فرآورده های نفتی روسی در جریان رسیدگی های اداری یا قضایی ملی، اجازه خرید، واردات، انتقال، نگهداری، مدیریت و فروش آن ها را صادر کنند. شرط این است که کالا تحت کنترل مؤثر مقامات باقی بماند و عملیات منجر به پرداخت یا در دسترس قرار دادن منابع اقتصادی به نفع اشخاص یا نهادهای روسی نشود.

اتحادیه اروپا همچنین ۸ نهاد و یک فرد فعال در اکوسیستم ناوگان سایه را تحریم کرده است. این افراد و شرکت ها شامل شرکت هایی هستند که از طرف شرکت های بزرگ نفتی روسیه فعالیت می کنند. برای نخستین بار نیز یک شرکت تأمین نیروی انسانی خدمه کشتی که از ناوگان سایه پشتیبانی می کند، در فهرست تحریم ها قرار گرفته است.

برای محدود کردن توانایی روسیه در ادامه جنگ و انجام حملات، به ویژه از طریق استفاده از پهپادهای دوربرد، بسته جدید ۵۶ مورد فهرست گذاری جدید علیه افراد و شرکت های مرتبط با مجتمع صنعتی. نظامی روسیه را شامل می شود.

شورا همچنین ۵۱ نهاد جدید را به فهرست نهادهایی اضافه کرده است که مشمول محدودیت های شدیدتر صادراتی در زمینه کالاها و فناوری های دارای کاربرد دوگانه (Dual-use) هستند. برخی از این نهادها در کشورهای ثالث مستقر هستند، از جمله چین، از جمله هنگ کنگ، هند، قزاقستان، قرقیزستان، ترکیه و امارات متحده عربی.

بسته جدید همچنین اقداماتی علیه بلاروس در نظر گرفته است که با هدف همسان سازی (Mirror) آنها با تحریم های اعمال شده علیه روسیه انجام می شوند. این اقدامات به ویژه شامل محدودیت های تجاری؛ ممنوعیت واردات کالاهایی که درآمد قابل توجهی برای بلاروس ایجاد می کنند؛ محدودیت های صادراتی مرتبط با صنایع نظامی؛ و حمایت حقوقی است.

## تحلیل

بسته ی بیست و یکم به دنبال هدف قرارداد دادن شبکه های پولی و بانکی مرتبط با روسیه است که از آن برای دورزدن تحریم ها استفاده می کند.





نسبت به بسته‌های پیشین حرکت اتحادیه به این سو افزایش یافته است. در مقابل هدف قرارداد کشتی‌های ناوگان سایه کاهش یافته است اما اتحادیه در حال حرکت به سمت قطع خدمت دهی به کشتی‌های مرتبط با روسیه حرکت می‌کند. همچنین در این بسته، برای مقابله‌ی سخت و مستقیم‌تر با ناوگان سایه زمینه‌چینی شد که نشان از بن بست تحریم‌ها در ممانعت از فروش محصولات روسی است.



شماره خبر: ۳۱۲۸ تاریخ انتشار خبر: یکم مرداد ۱۴۰۵ (۲۳ جولای ۲۰۲۶)  
برچسب: بسته بیست و یکم، تحریم بانکی، تحریم بنادر، روسیه، سقف قیمت، ناوگان سایه

## روسیه: تحلیل وقایع و چشم انداز آینده



به نظر می‌رسد مجموع اتفاقات رخ داده حول اقتصاد روسیه هم از جهت تحریمی هم از جهت نظامی ۲ موضوع مهم را نشان می‌دهد.

موضوع اول تکمیل فرآیند جداسازی کامل روسیه از ساختار اقتصادی غرب و طرد این کشور از سیستم مالی بین‌المللی برای آینده بلندمدت و به صورت راهبردی است. تصویب قانون گراهام و تبدیل تحریم آمریکا به قانون، ادامه روند تحریم‌های اروپا، افزایش تحریم‌های ثانویه و مواردی از این دست نشانه‌های مهم این موضوع است. در واقع به نظر می‌رسد از نظر راهبردی روسیه را به طور کامل باید جدا از غرب دید و تحلیل کرد این موضوع در روابط سایر کشورها با روسیه نیز می‌تواند و باید موثر باشد.

موضوع دوم، توسل غرب به اقدام نظامی و حمایت از اوکراین در این زمینه برای تکمیل پازل فشار اقتصادی به روسیه است. در واقع غرب در تلاش است با اقدام نظامی علیه زیرساخت‌های روسیه به خصوص در حوزه فرآوری نفت ضمن افزایش فشار بر روسیه و کاهش درآمد این کشور فرآیند تحریم‌ها را نیز از این طریق تکمیل کند. در واقع غرب با این اقدام یک روسیه جدا شده ضعیف‌تر را پیش روی خود می‌بیند. علاوه بر این موضوع بر افزایش صادرات نفت روسیه و کنترل قیمت نفت که در اثر جنگ با ایران افزایش یافته بود نیز موثر بوده است. در واقع با هدف قرار گرفتن زیرساخت فن آوری روسیه و کاهش صادرات فرآورده این کشور، روسیه به افزایش صادرات نفت خام روی آورده که در تعدیل قیمت جهانی نفت موثر بوده است.

به نظر می‌رسد همه این عوامل نگاه به روسیه را در آینده جهان هم از منظر روسیه هم از منظر سایر بازیگران می‌تواند متحول کند. روسیه را دیگر از هیچ طریقی نمی‌تواند از پنجره غرب دید.



# **ISA CENTER**

International & Strategic  
Analysis Center